

K I N A B L A D E T

NUMMER 92 · 2023

丹中杂志

DANMARKS KINA-POLITIK

UDFORDRET KORRIDOR GENNEM PAKISTAN

OPSKRIFT PÅ GONGBAO-KYLLING

TESLA
i
KINA

KINABLADET

Kinabladet udgives af
Dansk-Kinesisk Forening.
Medlemmer får tilsendt gratis

REDAKTION

Jørgen Delman
redaktionen@dansk-kinesisk.dk

Redaktionsgruppe
Kjeld Allan Larsen
Anna Davidsen Buhl
Mette Brøndum
Tage Vosbein

DANSK-KINESISK FORENING

blev stiftet 25. januar 1999.
Dens formål er at være samlingssted
for alle med interesse for Kina samt at
formidle oplysning om Kina.
Vedtægter, indmeldelse og abon-
nementstegning ved henvendelse til
sekretæren.

FORMAND

Kjeld Allan Larsen
kjeld.allan.larsen@gmail.com

SEKRETARIAT

Dansk-Kinesisk Forening
Jannie Ørsted Nielsen
E-mail: sekretariatet@dansk-kinesisk.dk

Merkur Bank 8401 1278623

MEDLEMSKONTINGENT

Enkeltmedlemmer 250 kr.
Parmedlemmer 310 kr.
Pensionister og studerende 150 kr.
Pensionistpar 210 kr.
Kollektivt medlemskab 380 kr.

ISSN 1600-1273
CVR nr 26148391

Hjemmeside: www.dansk-kinesisk.dk

Layout: DGGD
Forsidefoto: Kollage ved Klement
Needham.

Tryk: Jørn Thomsen Elbo A/S

Med finansiel støtte fra:

S.C. VAN FONDEN

INDHOLD

TESLAS GENNEMBRUD I KINA Af Klement Needham.	3
EN SKRØBELIG LAST Af Simon Rom Gjerø.	7
DET STRATEGISKE PARTNERSKAB I LIVE Af Jonas Bering Liisberg.	10
UDFORDRET KORRIDOR MELLEM KINA OG PAKISTAN Af Jørgen Delman.	14
50 ÅRS JUBILÆUM: PORTRÆT AF KJELD A. LARSEN Af Mette Brøndum.	19
KULTURREVOLUTIONENS PLAKATER Af Maria-Philippa Wickman.	22
TILGÆNGELIG MEN ENSIDIG BOG OM KINA Af Tage Vosbein.	26
LOKALVALG I TAIWAN Af Michal Danielsen.	28
OPSKRIFT – GONGBAO-KYLLING Af Xiang Guo.	30
ARRANGEMENTER 2023 Sæt kryds i kalenderen.	32

TESLAS GENNEMBRUD I KINA

AF KLEMENT NEEDHAM

Fotocollage: Klement Needham, open source billeder

TESLAS GENNEMBRUD I KINA I 2019 VAR EN SKELSÆTTENDE HÆNDELSE I DEN KINESISKE BIL-INDUSTRI. TESLA ER ET EKSEMPEL PÅ, HVORDAN UDENLANDSKE VIRKSOMHEDER ALTID ER EN DEL AF EN STØRRE POLITISK KONTEKST, SOM BÅDE KAN GIVE FORDELE OG ULEMPER.

I oktober 2019 begyndte amerikanske Tesla at producere de første elbiler i sin nye kinesiske 'gigafactory' - som Tesla kalder den, blot ti måneder efter at første spadestik blev taget uden for Shanghai i december 2018.

Det kom bag på mange, ikke blot på grund af den utrolige hastighed, som den enorme fabrik blev bygget med, men også fordi det aldrig før har været muligt

for en udenlandsk virksomhed at bygge en bilfabrik i Kina uden en lokal partner. Indtil da tillod kinesisk lovgivning kun såkaldte joint ventures inden for bilindustrien, hvor den kinesiske part ikke måtte have mindre end 50% ejerskab over den fælles virksomhed.

Lovgivningen inden for bilindustrien fungerede således som et bånd for udenlandske virksomheders kontrol over deres kinesiske operationer, hvilket i

sidste ende kom de lokale bilproducenter til gode. Men hvordan lykkedes Tesla så med at komme til at eje hele deres fabrik? Historien om Teslas gennembrud i Kina fortjener et tilbageblik på denne skelsættende hændelse i den kinesiske bilindustri. Teslas historie er derudover et eksempel på, hvordan udenlandske virksomheder altid er en del af en større politisk kontekst, hvilket nogle gange er en fordel, og andre gange er en alvorlig ulempe.

Åbningen af markedet

Før Teslas indtog på det kinesiske marked, var der allerede flere store vestlige aktører, der længe havde haft operationer i Kina. Den tyske gigant, Volkswagen, åbnede deres første fabrik i Kina i 1983 som en af de allerførste vestlige bilproducenter. Indtil da havde landet været lukket for vestlige spillere, men de økonomiske reformer siden slutningen af 1970'erne bragte også en større åbenhed inden for bilindustrien, hvor den lokale industri var underudviklet. Volkswagen indgik et partnerskab med den stasejede kinesiske producent SAIC, senere også med FAW og begge selskaber eksisterer fortsat i dag.

Fra kinesisk side ønskede man udvikling af lokale virksomheder gennem en tilførsel af udenlandsk teknologi og viden, men man frygtede vestlig kommerciel dominans, hvilket ville presse de lokale virksomheder. Derfor indførte man lovkravet om, at udenlandske virksomheder skulle indgå i lige partnerskaber med de kinesiske virksomheder.

Den nye lovgivning

Siden 1988 har det lovgivningsmæssige landskab omkring direkte udenlandske investeringer, kaldet FDI (foreign direct investments), været domineret af intet mindre end tre forskellige love, hvilket selvsagt gjorde investeringer i Kina vanskelige for udenlandske selskaber. For at imødekomme dette vedtog den 13. Nationale Folkekongres i 2019 en ny lov for udenlandske investeringer (waishang touzi fa 外商投资法), der havde til formål at gøre kravene mere gennemskuelige. Med loven forsøger man at sikre bedre beskyttelse af den intellektuelle ejendomsret, hvilket længe har været en bekymring for udenlandske virksomheder i Kina, da der ikke er de samme mulighed for at beskytte sig mod, at ens immaterielle aktiver bliver kopieret eller stjålet, som i deres respektive hjemlande.

Derudover har godkendelsesprocessen for udenlandske investeringer ofte været ugenomsigtig, hvilket var hæmmende for den fortsatte tiltrækning af investeringer. Den nye lov reparerer på disse forhold. Den ville øge transparensen hos myndighederne ved at kræve, at udenlandske og indenlandske virksomheder behandles ens, hvilket forhindrer lokale virksomheder i at opnå en uretfærdig fordel. Der gøres dog undtagel-

ser herfra ved at indarbejde såkaldte "negativlister" (fumian qingdan 负面清单) i loven. Negativlisterne angiver, hvilke brancher der er begrænset eller forbudt for udenlandske virksomheder at komme ind i, og listerne bestemmer således, hvilke virksomheder der skal have myndighedernes godkendelse. Hvis et udenlandsk selskab opererer i en branche, der er forbudt eller begrænset af negativlisterne, kan selskabet blive behandlet anderledes end dens kinesiske modparter. Negativlisterne eksisterede også inden den nye lovgivning trådte i kraft, men som noget nyt refereres der nu direkte til negativlisterne i lovgivningen.

Den tidligere begrænsning af bilindustrien illustrerer betydningen af negativlisterne. Klausulen om at den kinesiske partners andel af aktiebeholdningen ikke måtte være mindre end 50% inden for fremstilling af køretøjer, er præcis den klausul, der forbød etableringen af fuldt ud udenlandsk ejede virksomheder i bilindustrien i Kina. I 2018 blev formuleringen imidlertid ændret til: "Den kinesiske ejerandel i fremstillingen af køretøjer må ikke være mindre end 50%, bortset fra når der fremstilles specialkøretøjer og nye energikøretøjer (el- og hybridbiler, red.)." Dermed blev udenlandske selskaber inden for elbilindustrien, heriblandt Tesla, nu fritaget for at have en kinesisk partner, fordi Tesla kommer under kategorien "nye energikøretøjer." Desuden fremgår det af negativlisten, at i 2020 ville begrænsningen af udenlandsk ejerskab i fremstillingen af erhvervskøretøjer blive ophævet, og i 2022 ville det samme være tilfældet for personbiler. Denne simple ændring i negativlisterne legaliserede de jure konstruktioner med fuldt udenlandsk ejerskab af bilproduktionsaktiver i Kina.

Større fokus på "ny energi"

Fra andre policy-dokumenter står det klart, at der er særlige industrier, der kræver mere udvikling end andre. Det er især de såkaldte "strategiske nye industrier" (zhanlüexing xinxing chanye 战略性新兴产业), som blandt andet omfatter IT, biotech, alternative, herunder nye energikilder, samt køretøjer der kører på disse former for bæredygtig energi.

I dokumentet "Ledende meninger om udvidelsen af strategiske nye industrier", der blev udgivet af den Nationale udviklings- og Reformkommission i samarbejde med en række ministerier i 2020, kan man se, hvilken betydning, der tillægges disse industrier. Dokumentet fremhæver særlige produkter og områder inden for hver industri, der skal udvikles, eksempelvis mikrochips, vacciner, elektrificering af transport og selvkørende biler. Her er fokus på forskning og udvikling i private virksomheder. Dokumentet fremhæver også, at udenlandske virksomheder skal bidrage til at fremme den nødvendige innovation i disse industrier, og det kan Tesla. Hvorfor åbne op?

Spørgsmålet er så, hvorfor Kina skulle ønske flere udenlandske spillere på det kinesiske marked, da disse naturligvis vil udfordre de lokale virksomheders markedsandel. Specifikt for bilindustrien kan det konstateres, at den politik, der skulle sikre lokal udvikling og senere international kinesisk dominans i branchen, var slået fejl.

Mens nabolandene har skabt store, globale mærker som Toyota, Hyundai, Kia, Nissan og Honda, havde Kina ikke formået at præstere det samme. Det lader således til, at tvungne partnerskaber mellem lokale og udenlandske virksomheder ikke har stimuleret den innovation, kinesiske bilmærker manglede, for at kunne internationalisere og blive kommercielle succeser i resten af verden. Begrundelsen for at åbne yderligere op for udenlandske virksomheder var derfor tilsyneladende en erkendelse af, at den manglende konkurrence ikke skabte det nødvendige incitament for kinesiske bilfabrikanter til at forbedre sig. Selvom dette muligvis gælder for bilindustrien, er der også en dybere forklaring, som er forbundet til kommunistpartiets overordnede strategiske ambitioner.

Den kinesiske drøm

Kort efter at Xi Jinping blev generalsekretær for kommunistpartiet, introducerede han konceptet om "de to hundredeårsmaal" (Liangge yibai nian liangge yibai nian). Disse mål blev fastsat for henholdsvis 100-årsdagen for grundlæggelsen af KKP den 1. juli 2021, og 100-årsdagen for grundlæggelsen af Folkerepublikken Kina den 1. oktober

Teslas Gigafactory i Lingang, Shanghai. (Foto: Tesla hjemmeside, <https://www.tesla.com/tesla-gallery>)

2049. KKP's vision er, at Kina igen skal blive en magtfuld og blomstrende nation med en dominerende position i verden. I andre planer og initiativer, såsom Silkevejsinitiativet (Yi dai yi lu 一带一路), Made in China 2025 (Zhongguo zhizao 中国制造 2025) og den seneste femårsplan, bliver målsætninger om at blive stærkere og mere modstandsdygtig også fremlagt. Dette strategiske udviklingskoncept er en del af den Xi Jinpings "kinesiske drøm" (Zhongguo meng 中国梦). Kort efter Xis magtovertagelse i 2012, omtalte han "den kinesiske drøm om den store genrejsning af den kinesiske nation". De ovenfor beskrevne strategiske ideer og planer kan således knyttes til forestillingen om Kinas "store genrejsning". De skal ikke kun betragtes som uafhængige og usammenhængende fragmenter.

Tesla på det kinesiske marked

Siden etableringen af Tesla i 2003 har virksomheden fortsat med at flytte grænserne for, hvad der er muligt for en nyoprettet bilvirksomhed. De har revolutioneret en århundredgammel industri og overgået en lang række andre veletablerede virksomheder. Tesla er i bund og grund en teknologivirksomhed snarere end en bilvirksomhed

i traditionel forstand, da de designer og producerer lige så meget software som hardware. På denne måde har de siden deres begyndelse været i stand til at nytænke hele branchens dynamik ved at udfordre de konventionelle paradigmer inden for alle aspekter af virksomheden.

Selv om Tesla er en virksomhed, der har været kendt for at gøre det umulige, var mange alligevel overraskede over, at virksomheden havde fået tilladelse til at bygge en ny fabrik i Shanghai. I juni 2017 meddelte Tesla, at virksomheden forhandlede med Shanghais regering om muligheden for at etablere en fabrik, og i oktober 2017 afslørede Tesla, at de havde indgået en aftale. Denne aftale mellem Shanghais regering og Tesla blev formaliseret den 10. juli 2018, og derfra gik det hurtigt. I januar 2019 tog Tesla det første spadestik til opførelsen af fabrikken, og i oktober samme år fik Tesla grønt lys til at begynde at producere sine første biler uden for USA.

Det perfekte match

Kinas ambition er altså at blive en teknologisk supermagt. En del af planen for at nå målet er at få succes inden for de nye strategiske industrier,

og her synes Tesla at passe perfekt ind. Tesla har et stærkt image som innovativ virksomhed. Ud over at designe sine elbiler er virksomheden også involveret i produktionen af solpaneler, ladestationer og teknologi til selvkørende biler. Disse teknologier udgør et "komplet energi- og transportøkosystem", lyder det fra Tesla selv. Solpanelerne høster den energi, der er nødvendig for at drive virksomhedens produkter, deres batteristationer lagrer energien, mens ladestationerne overfører energien til deres køretøjer.

Selv om man kunne blive fristet til at tro, at Tesla ville skade lokale virksomheder, kan det modsatte faktisk være tilfældet, da Tesla kan være med til at bidrage til at styrke de lokale virksomheders teknologiske kompetencer. Den daværende minister for industri og informationsteknologi er blevet citeret for at have udtalt følgende: "Konkurrence er den bedste foranstaltning og metode til at fremme virksomhedernes fremskridt, og det er godt, at Tesla skaber konkurrencepres." Rationalet er, at introduktionen af en succesfuld og innovativ virksomhed kan tvinge lokale virksomheder til selv at blive innovative. Denne strategi kan siges at fremme kinesisk innovation ved at tilskynde til

*Teslas administrerende direktør, Elon Musk.
(Foto: Wiki Commons)*

kontrollere batterimarkedet i fremtiden, hvilket kun vil blive mere vigtigt i takt med, at den grønne omstilling skrider frem.

Hvad kan vi lære af Tesla-casen?

Teslas indtræden på det kinesiske marked kan fungere som en vigtig lektion for andre udenlandske virksomheder. Den amerikanske bilgigant er nu havnet i en situation, hvor det ikke kun er Kina, der har brug for Tesla, men i højere grad Tesla, der har brug for Kina. Dette har potentiale til at skabe problemer for virksomheden, og ikke mindst for Elon Musk selv.

Hovedmanden bag Tesla gjorde sig igen bemærket, da han tilbage i oktober foreslog, at konflikten mellem Taiwan og Kina ville kunne løses, ved at gøre Taiwan til en særlig administrativ region, på samme niveau som Hongkong, hvilket i den grad må siges at være i Kinas interesse. Den daværende ambassadør i USA, og nuværende udenrigsminister, Qin Gang (秦刚), roste Elon Musks forslag for at være i tråd med Kinas ønsker. Samtidig er Musk blevet betydelig mere sårbar efter åbningen af Teslas Gigafactory, da myndighederne med et snuptag potentielt kan udradere tæt på halvdelen af Teslas årlige omsætning på omtrent 500 milliarder kr. Denne magt kan komme i spil i forbindelse med Musks køb af Twitter. Efter at Twitter blev blokeret i Kina, har man ikke haft nogen indflydelse på platformen fra kinesisk side. Det kan dog ændre sig, nu hvor Elon Musk er blevet afhængig af det kinesiske marked. Samtidig viser sagen om Tesla dog også, at Kina ikke er så rigid og centraliseret en stat, som en del unuanceret kritik af landet fremfører. Kina kan i den grad være imødekommende over for vestlige virksomheder – når det er i Kinas egen interesse.

Om forfatteren: Klement Needham er bachelor i Kina-studier fra Københavns Universitet og læser nu en kandidat i Business, Language and Culture ved Copenhagen Business School. Med en særlig interesse for bæredygtighed, arbejder han ved siden af sit studie som bæredygtighedskonsulent hos Pf Diesel Engineering.

Artiklen bygger på Klement Needhams bachelor projekt med titlen: "The Changing Institutional Environment for Foreign Direct Investment in China: The Case of Tesla." (2022)

konkurrence, hvilket må siges at være en grundlæggende liberal tankegang. Desuden kunne dette specifikt være til gavn for Shanghai, da de lokale virksomheder kunne få mere viden gennem deres tætte geografiske afstand til Tesla og gennem cirkulering af arbejdskraft, og den lokale regering kunne desuden opnå anerkendelse hos Beijing for at fremme ledelsens strategiske mål.

Tesla i medvind og modvind
Siden Tesla begyndte at producere elbiler fra deres faciliteter i Shanghai, har de i den grad haft fart på. Tesla fik lynhurtigt fat i det kinesiske marked, og sidste år endte virksomheden med omkring én million solgte elbiler med en andel på omkring 10% af elbilsmarkedet. I Teslas samlede omsætning, repræsenterer det kinesiske marked nu 40%.

Det har dog ikke været problemfrit at slå rødder på det kinesiske fastland. Siden Tesla etablerede sig i Shanghai, har lokale producenter i den grad taget kampen op. Den største konkurrent er BYD (Biyadi qiche 比亚迪汽车), der på få år har overhalet Tesla indenom, og nu kan bryste sig af at være Kinas nummer et med en markedsandel på 45%. BYD's hastige fremgang er ikke begrænset til Kina, den spreder sig også internationalt. De har aktuelt overtaget førstepladsen på det globale marked fra Tesla, hvor markedsandelene er vendt på hovedet mellem de to virksomheder

på bare to år fra starten af 2021 til slutningen af 2022.

Forklaringen ligger blandt andet i hvordan de to konkurrenter blev ramt af Covid-19 pandemien. Teslas fabrik i Shanghai blev sammen med resten af byen ramt af hårde nedlukninger, mens mange af BYD's fabrikker kunne fortsætte produktionen, da de var placeret i provinser, der ikke var lige så hårdt ramt. Ikke desto mindre er bedriften imponerende.

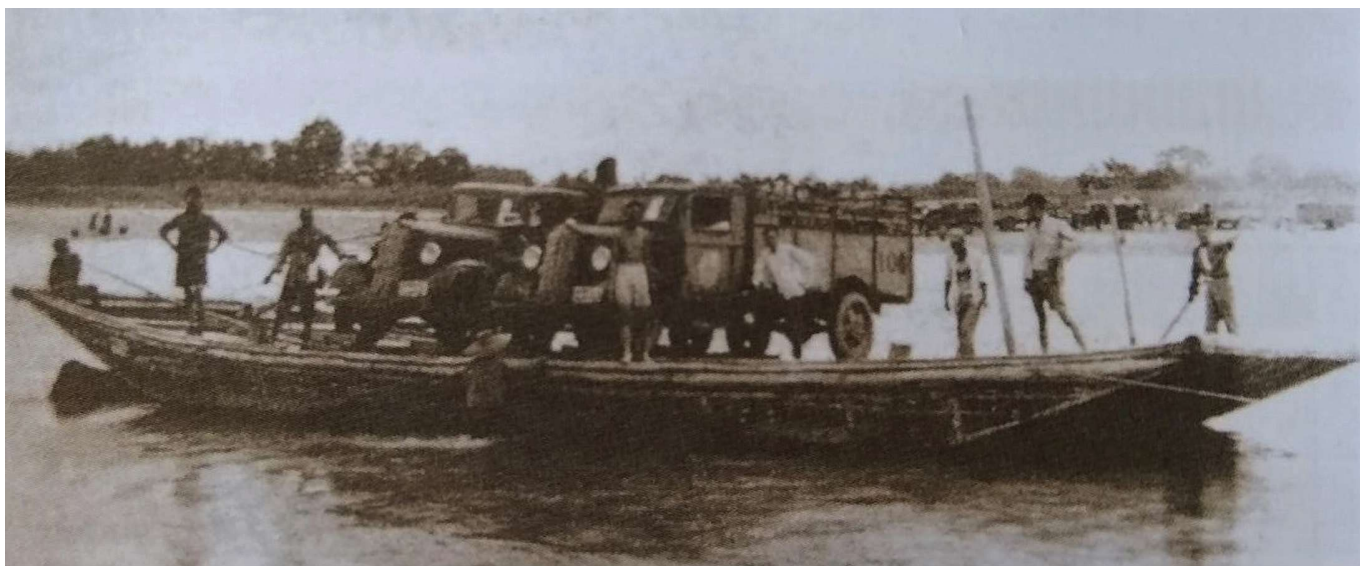
Kina på vej mod dominans

Om det er kommunistpartiets strategi, der har virket, er svært at besvare entydigt. Men det står nu klart, at Kina øjensynligt er på vej mod international dominans i produktion og salg af elektriske køretøjer, såvel som i fremstilling af de altafgørende batterier til selvsamme køretøjer. 6 ud af 10 af de største batterifabrikker i verden er kinesiske, og Kina sidder på en stor del af verdens litiumproduktion. Litium er essentielt i fremstillingen af verdens batterier, da størstedelen af dem er drevet af litium-ioner.

Kina har også adgang til nye litium-depoter, der i disse år bliver opdaget i Afrika, ligesom de er førende inden for udviklingen af ny teknologi i form af natrium-batterier, der ventes at overtage efter litium-ion batteriet. Det lader således til, at Kina satser på at

EN SKRØBELIG LAST

AF SIMON ROM GJERØ

Porcelæn, jader, kalligrafier, sværd og gobeliner var blandt kunstkattene, der blev evakueret fra Beijing. Her er en ladning på vej over en flod på bambustømmerflåde cirka år 1939. (Foto fra bogen).

INDIANA JONES GO HOME!
EN NY BOG FORTÆLLER
DEN UTROLIGE HISTORIE
OM, HVORDAN DEN FOR-
BUDTE BYS FINESTE SKATTE
OVERLEVEDE 16 ÅRS INVASI-
ON OG BORGERKRIG. OVER
BJERGE OG NED AD FLODER
MED RØVERE, VAND, TERMIT-
TER, ILD OG KRIG I HÆLENE.

Lige siden jeg så Den Sidste Kejser som 13-årig, har jeg været dybt fascineret af livet og de mange skatte bag de cinnoberrøde mure i Den Forbudte By. Senere flyttede jeg ind i en siheyuan (gårdhavehus) lige øst for det gamle palads og kunne se over på det sydøstlige hjørnetårn, hver gang jeg gik ud af døren.

Aftenerne i Beijing gik ofte med at gå eller løbe rundt om paladset, og inden jeg vendte hjem igen, sluttede jeg ofte af med en slutspurt op på toppen af Kulhøjen, hvorfra jeg kunne nyde solnedgangen og udsigten ud over hele det enorme og næsten ufattelige kompleks, der gemmer på så mange historier og hemmeligheder.

Hele herligheden har altid fyldt mig med en enorm nysgerrighed, og livet for kejsere, kejserinder og eunukker og de skatte, de omgav sig med, har altid betaget mig. Mine over 50 besøg i Den Forbudte By i Beijing (og to i National Palace Museum i Taipei) har til gengæld ofte efterladt mig med en følelse af kun at få løftet en lillebitte flig af paladsets mange hemmeligheder og historier, da beskrivelserne i udstillingerne mindst talt lader temmelig meget tilbage at ønske. Dette gælder ikke mindst den vanvittige, sande og utrolige historie, der nu er udkommet i bogform, om, hvordan de fineste af kejsersens skatte overlevede 16 år på flugt på bombede landeveje, livsfarlige tømmerflådesejladser på brusende

I februar 1933 var de første af 19.557 trækasser klar til afgang fra Beijing. Her foran Den forbudte By. (Foto fra bogen)

floder og smadrede jernbanelinier i et krigs- og borgerkrigshærgt land. For til sidst, for de flestes vedkommende, at vende uskadt tilbage til paladset i Beijing, mens de allerfineste endte i museet i Taiwan.

Historien bringes til live

Med Adam Brookes' nye og vildt spændende *page turner*, *Fragile Cargo: China's Wartime Race to Save the Treasures of the Forbidden City*, bliver der nu, efter næsten 75 år, rådet bod på det, når historien langt om længe når et internationalt publikum. Her får vi for første gang, på engelsk, den episke historie, der på alle måder kan måle sig med selv det vildeste Indiana Jones eventyr, om en seksten år lang mission udført af museumsinspektører, arkæologer, lærde og politikere, for at beskytte Den Forbudte Bys uerstattelige skatte mod den japanske invasions og borgerkrigens hærgen.

Tidligere BBC-korrespondent Adam Brookes fortæller levende og med en romanforfatters sikre øje for spændende detaljer, der kan bringe en historie som denne til live, om hvordan en gruppe

uforfærdede museumsinspektører under ledelse af direktøren i Den Forbudte By, Ma Heng, stod over for en næsten umulig opgave med at beskytte den enorme kejserlige kunstsamling, da krigen nærmede sig. Cirka 250.000 uvurderlige genstande – heriblandt porcelæn, silke, malerier, sten, bronze mv. – undslap på en eller anden måde krig, røvere, ild, vand, mug, møl og termitter på en rejse på omkring 24.000 kilometer. Genstandene blev transporteret med tog, båd, lastbil, tømmerflåde op ad floder og over bjerge, og igen og igen undgik skattene på mirakuløs vis at blive udslettet af japanernes bombeffly.

Historien begynder midt i urolighederne i det tidlige 20. århundredes Kina, med kampe om ejerskabet af Den Forbudte Bys uforlignelige samling. I århundreder havde Kinas kejsere samlet nogle af rigets mest udsøgte skatte, kunst og kunsthåndværk inden for paladsets mure, så der i slutningen af det 18. århundrede var en samling på mere end en million genstande.

Men det gamle kejserlige system brød pludselig sammen og gav plads til en republik i 1912, hvor magten reelt kom

til at ligge hos de regionale krigsherrer. I endnu 12 år fortsatte den sidste kejser, Puyi, som havde abdiceret, med at bo i Den Forbudte By og behandle dens kunst som sin personlige ejendom, idet han smuglede genstande ud for at sælge til kinesiske og internationale opkøbere for at dække sine voksende udgifter. I 1924 blev Puyi og hans betydelige følge af hustruer, eunukker, hoffolk og tjenere smidt ud fra Den Forbudte By af krigsherren Feng Yuxiang, der tog kontrol med Beijing. Til de flestes store overraskelse plyndrede Feng ikke kejserens skatkammer for at betale sine soldater, men bestilte i stedet en omhyggelig opgørelse over skattene. Han forvandlede derefter Den Forbudte By til Paladsmuseet og åbnede det for offentligheden allerede et år senere, i 1925. På den måde blev samlingen næsten fra den ene dag til den anden forvandlet til det kinesiske folks symbolske ejendom.

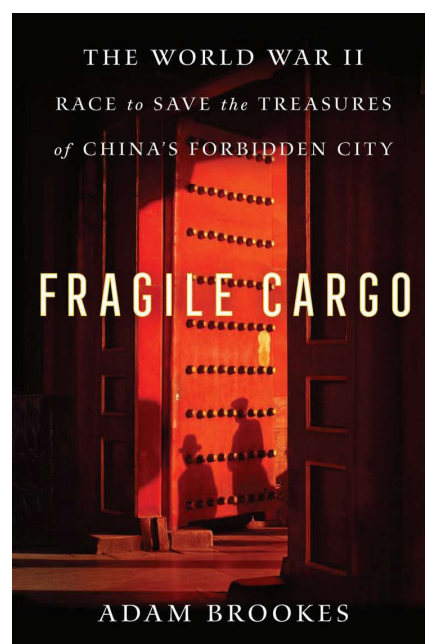
Kunstskattene evakueres

Men i foråret 1933 droner de japanske bombeffly hen over Beijing, og dets tropper og kampvogne er kun få timer væk. En total krig mellem Kina og Japan er på vej, og museumsinspektørerne i Den

Ma Heng (1881-1955) var direktør i Den forbudte By, da krigen nærmede sig, og han stod over for en næsten umulig opgave med at beskytte den enorme kejserlige kunstsamling. Cirka 250.000 uvurderlige genstande undslap krig, rovere, ild, vand, møl og termitter på en rejse på omkring 24.000 kilometer. (Foto: Wikimedia commons)

Forfatteren til Fragile Cargo, Adam Brookes, er canadier i Storbritannien. Han har læst kinesisk på SOAS, University of London, og har arbejdet som journalist ved BBC.

Forbudte By står over for et umuligt spørgsmål: Hvordan vil de beskytte de enorme kejserlige kunstsamlinger, som de har ansvaret for? Svaret bliver en evakuering.

Med over en million skatte var der ingen måde at flytte det hele på, så umulige valg blev truffet, hvor det bedste af det bedste blev udvalgt. Men hvor skal man tage hen? Hvor er det sikkert at opbevare skattene? Hvordan pakker man så mange skatte forsvarligt? Hvem kan man stole på? Spørgsmålene hober sig op for Ma Heng og hans ansatte. En lang og meget farefuld rejse begynder, og vi kommer som læsere med på en nærmest overnaturlig rejse, som var det Ringenes Herre med Gandalf i spidsen, når samlingen undervejs med nød og næppe undgår både Nanjing-massakren, brandbombningen af Changsha samt diverse japanske bombetogter. En tredjedel af samlingen er tæt på at lande på bunden af en flod, og mange andre af tingene ender forskellige steder i huler og gamle templer i Guizhou og Sichuan-provinserne. Og derudover, midt under det hele, bliver dele af samlingen sendt rundt i verden til udstil-

linger i både London og Moskva. Til sidst begynder man som læser vitterligt at spekulere på, om genstandene var i besiddelse af en slags ånd eller sjæl, der beskyttede dem.

Overmenneskelig dedikation

Bogen er dog så meget mere end "blot" en evakuering af samlingen. Den handler om personalets næsten overmenneskelige dedikation til samlingen, der går langt ud over, hvad nogen kunne forlange. Den handler om de ofre, de og deres familiemedlemmer ydede. Den handler om de rædsler, som det kinesiske folk udholdt under den japanske invasion og derefter igen, da kommunisterne og nationalisterne kæmpede om, hvilken slags nation Kina skulle blive efter krigen. Og den følger de enkelte menneskeskæbner helt til dørs. For eksempel blev Ma Heng, redningsmanden for Kinas kunstneriske arv, i den nye kommunistiske stat efter 1949 forfulgt af kommunistpartiet for sin tjeneste for nationalisterne, og han døde nedslået og isoleret i 1955.

Brookes skriver desuden smukt om de kinesiske kunstgenstande i samlingen:

Den måde, lange håndruller trækker beskueren ind i deres visuelle og fortællende verdener; den udmattende omhyggelighed, der kræves for at brænde porcelæn i topkvalitet; den udsøgte animation i kinesisk landskabsmaleri og meget andet. Det er skrevet kort og godt med hverken for få eller for mange detaljer.

Den japanske overgivelse i september 1945 bragte ikke disse rejser til ophør. Mellem 1945 og 1949 skubbede kommunisterne den nationalistiske regering over på Taiwan, og cremen af den gamle kejserlige samling rejste med. I dag er denne stadig (i rotation) udstillet på det blændende National Palace Museum i udkanten af Taipei. Jeg har selv lige tjekket efter. Gør dig selv den tjeneste at læse bogen, inden du følger efter og besøger museet.

Adam Brookes: Fragile Cargo: China's Wartime Race to Save the Treasures of the Forbidden City. Chatto & Windus, 2022. 382 sider, kr. 194,95

Om forfatteren: Simon Rom Gjerø er lektor i kinesisk og historie og forfatter til flere bøger om Kina.

Under Dan Jørgensens besøg i Kina i april 2023 underskrev han et nyt Memorandum of Understanding (MOU) mellem Kinas Nationale Energiagentur, repræsenteret af dets administrator Zhang Jianhua, og det danske Ministerium for klima, energi og Forsyning. Aftalen forlænger et årelangt samarbejde inden for vedvarende energi og fjernvarme mellem Danmark og Kina. (Foto: Udenrigsministeriet)

STATUS FOR DET STRATEGISKE PARTNERSKAB: KOMPLICERET, MEN I LIVE

AF JONAS BERING LIISBERG

ARTIKLEN ER EN LETTERE BEARBEJDET UDGAVE AF EN TALE OM DET STRATEGISKE PARTNERSKAB MELLEM DANMARK OG KINA, SOM FORFATTEREN HOLDT VED ET SEMINAR PÅ KØBENHAVNS UNIVERSITET I APRIL 2023. ANLEDNINGEN VAR UDGIVELSEN AF ANTOLOGIEN "DANSKE PERSPEKTIVER PÅ KINA – I STORMAGTSRIVALISERINGENS ÆRA", REDIGERET AF ANDREAS BØJE FORSBY OG BERTEL HEURLIN.

Bogen "Danske perspektiver på Kina – i stormagtsrivaliseringens æra" (DJØF Forlag 2023) er et virkelig godt grundlag for oplysning og debat om Kina. Den vil være et referenceværk for vor tid – om synet på Kina i Danmark i disse år, om de udfordringer, som udgår fra Kina, og om stormagtsrivaliseringen mellem Kina og USA.

Om 15-20 år vil vi måske genlæse bogen og overraskes over, hvor svær og umulig situationen forekom den gang. Eller måske vil vi tænke: Og det var endda kun begyndelsen på problemerne.

Vores muligheder i Danmark for at påvirke de næste årtiers udvikling er begrænset. Meget begrænset. Men den er større end nul, ikke mindst takket være

vores deltagelse i EU, vores samarbejde med andre allierede og partnere og vores udadvendte og konkurrencedygtige erhvervsliv. Og vores forskere og andre personer med forstand på Kina.

Men også fordi vi som land selv har en relation til Kina – hvor lille og ubetydelig den end kan forekomme i et globalt perspektiv.

Forhandlinger med kinesiske partnere under Dan Jørgensens besøg i Kina, april 2023. (Foto: Udenrigsministeriet)

Spørgsmålet om status for Kina og Danmarks strategiske partnerskab kan besvares meget kortfattet: Status er kompliceret. Med inspiration i Facebooks profilspørgsmål om partnerstatus: Kompliceret - ikke nyforelsket, og ikke fraskilt. Partnerskabet er i live – og er levedygtigt. Men det kræver tilpasningsdygtighed og indsats – fra begge sider.

Historiske rødder

Til næste år er det 350 år siden, det danske skib "Fortuna" ankom til Fuzhou på Kinas østkyst. Kaptajnen havde et brev med fra Christian den 5. til sin kinesiske kollega, Kejser Kangxi. Brevet blev aldrig afleveret, og der findes vist ingen kinesiske arkivalier om besøget. Men vi regner det alligevel for starten på relationen - og et langt venskab, fra 1674 - mere end 100 år før den amerikanske uafhængighedserklæring. Vi var ikke pionerer – portugiserne, hollænderne, englænderne og andre var allerede aktive. Og der gik næsten 60 år, før vi sendte et nyt skib af sted til Kina, denne gang direkte fra Danmark, "Kronprins Christian", i 1730 da forløberen for Asiatisk Kompagni fik monopol af Kongen på handel med Kina.

Kompagniet måtte hyre rådgivning udefra, fra Nederlandene. Det viste sig at være en god investering, for det blev startskuddet på nogle blomstrende årtier for de danske Kinafarere. Import af te, porcelænen og silke var særdeles indbringende. Store smukke palæer i København og herregårde på Sjælland blev opført på indtjeningen. Selvom handlen med slavegjorte mennesker og udbyttet fra kolonierne andre steder på kloden nok betalte for de smukkeste palæer.

Kina-handlen gik op og ned og havde stille perioder, blandt andet på grund af krige og konflikter i Kina eller Europa eller begge steder på samme tid. Og nogle gange mellem Europa og Kina som i opiumskrigen i midten af 1800-tallet. Nogle har skrevet, vi var en brik for Storbritannien i landets skakspil med Kina; andre, at vi med diplomatisk snilde eller måske bare held drog fordel af den britiske position og fik de samme privilegier som englænderne i den første venskabstraktat, vi indgik med Kina i 1863. For 160 år siden.

Traktaten var ikke i første omgang til så stor glæde for handlen i praksis, da vi kort efter mistede en tredjedel af Riget

i 1864 - lige præcis den del af landet, hvor skibene gik fra. Men grunden var lagt til et forhold, der rakte ud over den rent handelsmæssige kontakt.

Verdens første internet

Og et nyt kommercielt eventyr tog sin begyndelse ikke lang tid efter med Tietgens selskab Store Nordiske, som – med både russisk og dansk officiel støtte - fik løfte om eneret til etablering af telegrafkabler til Kina. Det krævede en del hårdt diplomatisk arbejde, ikke mindst i håndteringen af vrede engelske og amerikanske partnere og konkurrenter. Kina forsvarede Store Nordiskes eneret - noget af vejen, og tog sig betalt med krav om væsentlige rabatter og teknologioverførsel. Store Nordiske oprettede også telegrafskoler i Kina, og der gik ikke lang tid, før kinesiske konkurrenter selv fik et godt tag i hjemmemarkedet, inden radiokommunikation kort efter lagde telegraferhvervet dødt. Alting har sin tid. Og ØK var kommet til i mellemtiden og gjorde store forretninger i Kina fra begyndelsen af det 20. århundrede.

Tidligt dansk diplomati

Vores første ambassadør (dengang kaldet gesandt) med eget tag over hovedet

Dan Jørgensen, Minister for udviklingssamarbejde og global klimapolitik, under besøget i Kina, april 2023. (Foto: Udenrigsministeriet)

i Kina blev først til virkelighed i 1912. Indtil da lod vi russerne varetage vore interesser på daglig basis i Kina, i nogle år med en udsendt dansk diplomat på den russiske ambassade.

Det var stadig økonomi, der dominerede i forholdet til Kina. Faktisk gjorde vi også efter etableringen af ambassaden en dyd ud af, at vores Kina-politik alene var økonomisk, ikke politisk. Vi sad derfor også på hegnet – eller som det kinesiske ordsprog siger: vi sad på bjerget og så tigrene slås (*zuo shan guan hu dou*) – da Kina som republik efter Første Verdenskrig ville gøre op med de tidligere kolonimagters privilegier, som også vi nød godt af. Vi så lige tiden an, og vi prøvede blandt andet at holde os fri af navnlig britiske initiativer om at udvide en vestlig våbenembargo.

Til sidst blev traktaten fra 1863 erstattet af en ny traktat fra 1928, som gjorde op med den såkaldte ekstraterritorialitet og byggede på et princip om lighed. Da Guomindang-regeringen faldt i 1949, anerkendte Danmark sammen med Storbritannien og de andre nordiske lande som de første vestlige nationer Folkerepublikken i 1950, for snart 75 år siden.

En verden i stadig forandring

Hvorfor dette tilbageblik? Min pointe med historiefortællingen er at illustrere, hvordan intet er statisk eller irreversibelt. Hverken i Kina, i Europa eller USA eller i forholdet mellem os. Og at det er i vores interesse – hvis overhovedet muligt – at tænke langsigtet. Kriser er en konstant faktor og risiko, men der er undervejs også positive udviklingstræk og gennembrud.

En anden pointe er at illustrere småstatens lod – og muligheder. Når elefanter slås, trædes græsset ned. Men der kan også være muligheder – ikke kun opportunistiske, også en arbejdsdeling, hvor mindre lande kan bidrage til deeskalering og positiv udvikling.

Og min tredje pointe er at vise, hvor meget der er sket i relationen til Kina over disse 350 år. Det er stadig i høj grad et økonomisk funderet forhold, men langt mere mangfoldigt og sammensat.

Politik fylder mere i dag, ikke bare i forhold til værdier og menneskerettigheder, som længe har været et vanskeligt problemfelt, men også sikkerhed. Og det globale samarbejde spiller en helt anden rolle i dag end for bare 70 år siden, med klima som det største eksempel.

Undervejs har Kina mildt sagt fået nye muskler og ny tyngde. Men det har vi også, i al beskedenhed. Danmark er i dag en del af EU – verdens største handelsblok - og er en tæt allieret med USA, som er garant for vores sikkerhed inden for rammerne af NATO i en usikker og omskiftelig verden. Det gør alt sammen en forskel.

Det er på den baggrund, synes jeg, man skal vurdere status for det strategiske partnerskab med Kina fra 2008. Det er en slags moderne version af de gamle venskabsstrakter.

Danmarks strategiske partnerskaber I dag har Danmark flere strategiske partnerskaber i Asien/Stillehavsregionen, blandt andet med Indien og Indonesien, og der arbejdes på flere, herunder med Vietnam. Vi kalder dem ”strategiske”, fordi målet er langsigtet og overordnet, og ikke ad hoc præget, sektorspecifikt eller detaljestyret. Og fordi meningen er at etablere et grundlag for tillid. Indholdet og udbyttet af partnerskaberne vil altid afhænge af den aktuelle kontekst – på begge sider.

Det ”omfattende strategiske partnerskab” med Kina blev indgået i 2008. Hvor omstændighederne, stemningen og forholdene var nogle andre. Meget andre. Både i Kina og i Europa.

I 2017 indgik vi under partnerskabet et omfattende 4-årigt arbejdsprogram. Og nu her, snart femten år efter partnerskabets indgåelse, er Danmark i forhandlinger med Kina om et nyt, grønt og mere fokuseret arbejdsprogram under partnerskabet. Den proces blev startet, da tidligere udenrigsminister Jeppe Kofod i november 2021 besøgte Kina og blev enig med sin kollega Wang Yi om, at det var i begges interesse at gå efter et grønt fokus denne gang.

Forholdet til Kina under forandring Der er nok flere, der spørger: Men er Kina i dag ikke en rival og konkurrent i højere grad end en partner? Hvordan kan man så opretholde et partnerskab og lave et nyt arbejdsprogram?

Vi har i Danmark over de seneste 4-5 år strammet vores Kina-politik markant. Sammen med EU og andre part-

ner. Kinas tyngde som global aktør er hastigt stigende, og Kina udfordrer os på flere punkter. Danmark tager derfor forholdsregler og sætter grænser sammen med allierede og partnere. Kinas manglende afstandtagen til Ruslands invasion af Ukraine har desværre gjort behovet endnu mere tydeligt.

Vi skal samtidig være realistiske. Som udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen har sagt det flere gange: Vi må ikke gå fra den ene grøft til den anden. Vi skal både kunne rumme muligheder for samarbejde og håndtere de voksende udfordringer. Og vi skal med EU sikre, at de europæiske lande ikke spilles ud mod hinanden.

Kina er med sin befolknings størrelse og markedstyngde en uomgængelig del af den globale økonomi. Den globale økonomi er en del af fundamentet for Danmarks velstand, erhvervsliv og beskæftigelse. Og Kina er som verdens største udleder af drivhusgasser en afgørende aktør i kampen mod klimaforandringer.

Nyt grønt arbejdsprogram

Afkobling fra Kina er ikke et ønske for Danmark, EU eller USA. Det vil ikke gøre verden til et sikrere, rigere eller bedre sted. Men vi må ikke blive for afhængige af Kina på kritiske områder. Så det handler om at minimere risici, ikke afkoble.

Danmark ønsker derfor at føre en Kina-politik, der er engageret og kontant, klarsynet og realistisk. Med forankring i EU's strategiske tilgang til Kina og tæt dialog med USA og andre.

Og det omfatter også, at vi – ligesom vores allierede og partnere – fortsætter det bilaterale samarbejde og dialogen med Kina. Fordi det er i Danmarks klare interesse. Men samarbejdets bredde begrænses og vil primært fokusere på det grønne område.

Der er grundlæggende tre interessebaserede argumenter for et nyt arbejdsprogram:

1) Myndighedssamarbejde med Kina inden for områder som klima, energi, miljø, bæredygtig produktion af fødevarer, grøn søfart og sundhed kan gøre

en positiv forskel. Både for den kinesiske befolkning og på globalt plan i kraft af Kinas størrelse og betydning.

Energi og klima er nok det bedste eksempel. Minister for udviklings samarbejde og global klimapolitik Dan Jørgensen har lige været i Beijing og underskrevet en samarbejdsaftale om vedvarende energi og fjernvarme, der fortsætter et mangeårigt dansk/kinesisk samarbejde (se fotos).

2) Samarbejdet har værdi for dansk erhvervsliv. Det er med til at gøre danske styrkepositioner synlige, og det kan gøre en forskel på det store marked i Kina. Dansk erhvervsliv har ligesom andre europæiske og vestlige landes erhvervsliv brug for offentlig opbakning i Kina.

3) Myndighedssamarbejde er en indgang til at forstå udviklingen i Kina. Vi har brug for mere viden om Kina, og desværre bliver det i disse år vanskeligere at få adgang og have en meningsfuld dialog, også for civilsamfundet. Det gælder om at bruge de muligheder, vi har og kan skabe.

Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen har givet flere interviews siden sin tiltrædelse, hvor han har beskrevet sin og regeringens tilgang til Kina, som den fremgår ovenfor. Han holdt for nylig en tale i Danish China Business Forum, hvor han udtrykte håb om at komme på plads med arbejdsprogrammet snart og selv besøge Kina inden alt for længe.

Interesse-diplomati

Lord Palmerston, den store britiske statsmand og udenrigsminister fra det 19. århundrede, sagde, at man som stat ikke har nogen evige venskaber og ingen evige fjender, kun evige interesser, og at det er dem, man har pligt til at forsvare og forfølge.

Det er, tror jeg, hvad både Danmark og Kina vil fortsætte med at gøre hver især i fortsættelsen af vores 350 år gamle relation – forhåbentlig, på lange stræk, til fælles gavn og nytte, også for andre end vores to lande.

Jonas Bering Lüsberg er chefrådgiver om Kina i Udenrigsministeriet.

UDFORDRET KORRIDOR MELLEM KINA OG PAKISTAN

AF JØRGEN DELMAN

Officielt kort over CPEC i Pakistan. (Kilde: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:CPEC.png>)

DEN 'KINESISK-PAKISTANSKE ØKONOMISKE KORRIDOR' ER DET KINESISKE SILKEVEJSINITIATIVS STØRSTE STRATEGISKE SATSNING. INITIATIVET ER ÅBENLYST UDFORDRET, MEN HAR GIVET KINA ET STRATEGISK STÅSTED I SYDASIEN.

I 2013 lancerede Kinas leder, Xi Jinping, ideen om et Silkevejsinitiativ, på engelsk kaldet "Belt and Road Initiative" (herefter BRI). I udgangspunktet var ideen, at initiativet skulle binde Kina og det eurasiatiske kontinent sammen med infrastruktur for at fremme samhandel, økonomisk integration og udvikling gennem land-baserede 'økonomiske bæltter' og 'det 21. århundredes maritime silkevej'. BRI udviklede sig dog hurtigt til et globalt geopolitisk program, som Kina bruger til at udvikle politisk-økonomisk forbindelser med interesserede partnerlande og organisationer på tværs af alle kontinenter – til lands, til vands og i luften.

Den kinesisk-pakistanske økonomiske korridor (China-Pakistan Economic Corridor, herefter CPEC) var fra begyndelsen tænkt som Silkevejsinitiativets flagskib (se boks). CPEC strækker sig mere end 3.000 km fra Kashgar i Xinjiang i Nordvestkina til den strategisk vigtige havneby Gwadar i Balochistan i det sydlige Pakistan. CPEC skal fremme bilateral handel og skabe lokal udvikling, primært i Pakistan gennem anlæg af fysisk, økonomisk, social og kulturel infrastruktur. Havnen i Gwadar forbinder CPEC med den Maritime Silkevej. CPEC bliver dermed en strategisk korridor, som giver Kina adgang til det Arabiske Hav og det Indiske Ocean fra sine vestlige

IDEEN BAG CPEC

CPEC blev officielt navngivet og indviet i 2015. Den officielle pakistanske beskrivelse af CPEC i Pakistan spejler den kinesiske vision for BRI som en “ramme for regional konnektivitet. CPEC vil ikke alene være til gavn for Kina og Pakistan, men vil også have en positiv indflydelse på Iran, Afghanistan, de centralasiatiske republikker og resten af regionen. Opgraderingen af geografiske forbindelser har forbedret vej-, jernbane- og lufttransportssystemerne med hyppig og fri udveksling, vækst og mellemfolkelige kontakter. [CPEC] vil højne [den gensidige] forståelse gennem akademisk, kulturel og regional viden og kultur, [vil skabe] et højere aktivitetsniveau for handel og forretning, [CPEC] vil producere og flytte energi for at optimere erhvervslivet og højne samarbejdet gennem en ‘win-win’-model, som vil resultere i en forbundet, integreret region, som nyder en fælles skæbne, harmoni og udvikling.”

Kilde: <https://cpec.gov.pk/introduction/>

Kina har lovet mere end 60 mia. USD i investeringer, lån og bistand til Pakistan.

provinser. Kina kan dermed diversificere sine ruter for eksport og import – ikke mindst af olie og gas fra Afrika og Mellemøsten.

Infrastruktur i centrum

Formlen for den kinesisk-pakistanske økonomiske korridor er ‘ét bælte, tre akser og adskillige passager’. ‘Bæltet’ omfatter CPEC’s kernezoner, inklusive byerne Kashgar og Tumshuq i Xinjiang samt Islamabad, dele af Punjab, Sindh, Khyber-Pakhtunkhwa, Balochistan, Azad Jammu og Kashmir (AJK) og Gilgit Baltistan i Pakistan. De ‘tre akser’ refererer til tre horisontale korridorer, som forbinder Lahore og Peshawar, Sukkur og Quetta samt Karachi og Gwadar. ‘Passagerne’ refererer til jernbanelinjer og veje, som forbinder Islamabad med Karachi og Gwadar. CPEC bygger videre på Kina og Pakistans gode historiske relation og tidligere kinesisk støttede udviklingsprojekter og investeringer. For eksempel besluttede Kina allerede i 2001 at investere i Gwadar havn. Virksomheden PSA fra Singapore vandt den første licitation som havneoperatør i 2006, og første fase af havneprojektet blev taget i brug i marts 2007. I 2013 overtog China Overseas Port Holding Company leasing- og driftskontrakten på havnen, som er en fri økonomisk zone med enkel toldbehandling og skattefrihed. Kontraktens løbetid lød på 40 år. Under præsident Xi Jinpings officielle besøg i Pakistan i april 2015, hvor CPEC blev indviet, bekræftede

DHABEJI SPECIAL ECONOMIC ZONE (DSEZ) IN THATTA, SINDH PROVIN

DSEZ har Port Qasim tæt på, så der bliver let adgang til import af råvarer og eksport af færdigvarer. Der bygges en tilkørselsvej på 8 km, som forbinder zonen med Port Qasim.

Infrastrukturen i zonen omfatter industrialanlæg, veje og et nyt afsnit i Port Qasim.

Der laves også en forbindelsesvej til Karachi Lufthavn, der ligger 35 km væk.

Følgende typer af virksomheder tænkes at etablere sig i zonen:

- Lysteknik
- Bilproduktion og reservedele til biler
- Kemiske og farmaceutiske virksomheder
- Teknisk design og produktion af forbrugselektronik
- Tekstiler og tøj
- Støbning og forarbejdning af stål
- Byggematerialer
- Transitlagre

Kilde: <https://cpec.gov.pk/project-details/54>

de to sider, at de har et “strategisk kooperativt partnerskab, der er klædt på til alle vejrlig”. Der var enighed om en samarbejdsmodel, hvor CPEC skulle være kernen, mens det øvrige samarbejde uden for CPEC inden for alle samfundssektorer skulle fortsætte uforstyrret.

Gyldne forhåbninger

“CPEC er Pakistans fremtid”, sagde daværende premierminister Imran Khan i juni 2020, da Kina og Pakistan skrev under på ‘Azad Pattan Hydro-power Project’ med et prisskilt på 1,5 milliarder USD. Projektet er et af de dusinvis af milliarddyre udviklings-, investering- og samarbejdsprojekter i Pakistan under CPEC. Projekterne fordeler sig over følgende hovedområder:

- Energiproduktion, inklusive kuldrivne kraftværker, vandkraft, vindkraft og solenergi.
- Forbedrede landeveje og motorveje, jernbaner og konnektivitet i luften (herunder lufthavne). Vejene løber i tre korridorer: vest, central og øst.
- 820-kilometer optisk fiberkabel, som skal bringe Pakistan ind i den digitale tidsalder og knytte Pakistan til BRI’s digitale infrastruktur.
- Benyttelse af Kinas Digital Terrestrial Multimedia Broadcasting-standard.
- Byudvikling, herunder Gwadar by og havn: Masterplan for by og havn omfattende genudvikling af havnen med moderne infrastruktur.
- Forbedring af vandforsyning.
- Særlige økonomiske zoner (SEZ) og industri-parker.
- Udvikling af landbrug og bekæmpelse af fattigdom langs CPEC.
- Udbygning af turismeinfrastruktur.
- Finansielt samarbejde mellem centralbankerne, såkaldte ‘policy banks’, udviklingsbanker og forretningsbanker.
- Bestræbelse på at bruge de to landes respektive valutaer i bilaterale transaktioner.
- Sociale programmer som hospitaler og uddannelsesinstitutioner.
- Støtte til offentlig regeringsførelse, herunder e-governance-tiltag.

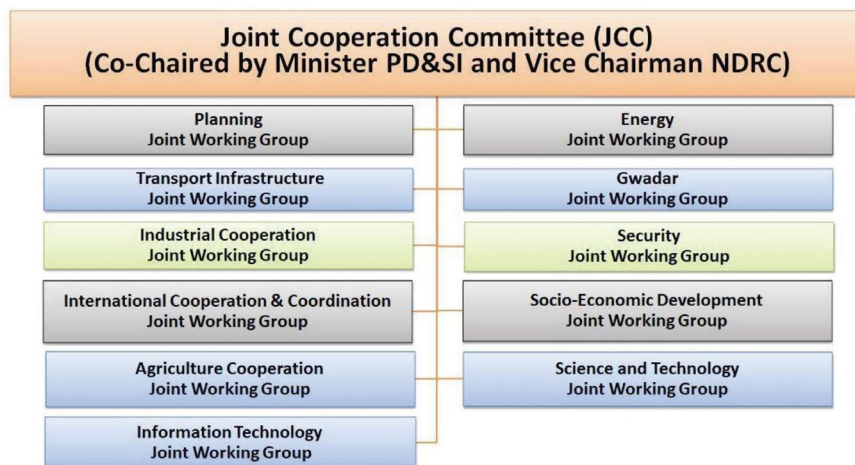
Status

Indtil nu er der 14 færdiggjorte energiprojekter – de dyreste er kulfyrede kraftværker. Ud over kul er der vedva-

rende energi- og transmissionprojekter. To projekter er under opførelse, mens nye projekter er på vej. Kul bliver faset ud, fordi Kina har besluttet ikke at investere i kulprojekter i udlandet mere. Inden for transport og kommunikation er seks projekter færdige. De omfatter jernbanelinjer, veje, digital infrastruktur og forsøg med Kinas *Digital Terrestrial Multimedia Broadcasting* standard, som indtil nu kun er godkendt til brug af Cuba, Macao og Hong Kong. Flere omfattende vejprojekter er under anlæg, mens tilsvarende projekter er på vej. Fire økonomiske zoner er under udvikling langs CPEC (se boks), mens fem yderligere er planlagt.

Inden for social udvikling og bistand er fem projekter færdige. De omfatter vaccine håndtering, træning i fattigdomsbekæmpelse, humanitære forsyninger inkl. træning i håndtering af nødsituationer, kapacitetsopbygning inden for tekniske uddannelser samt renovering og bestyrelse af tekniske skoler. Hertil kommer 11 projekter, som er under implementering, samt en række nye projekter, som afspejler en alsidig tilgang til at understøtte lokal social udvikling. CPECs nuværende program strækker sig til 2030. Pakistans forventning er, at CPEC vil skabe vækst og udvikling og gøre Pakistan til en af Asiens nye 'tigerøkonomier'.

FIGUR I – CPEC'S ORGANISATION

Kilde: <https://cpec.gov.pk/institutional-framework/5>

Styring med udfordringer

CPEC er et joint venture mellem de to landes regeringer. De har oprettet en fælles styrekomité, som ledes af ministeren for *Planning, Development & Special Initiatives* fra pakistansk side og af en viceformand for *National Development and Reform Commission* fra kinesisk side (se figur 1). Under CPEC's samarbejdskomité er der en række sektorale arbejdskomitéer, som forestår implementeringen af projekterne.

Ikke uventet har gennemførelsen af CPEC mødt store udfordringer. Først og fremmest er tidsplanen skredet i en del projekter. Manglen på gennemskuelighed i planlægning, budgetter og udbudsbetingelser har ført til korrupsion, lokal kritik og fysisk modstand. Pakistan er endvidere midt i en finansiell krise, der gør det svært at betale gælden tilbage. Der har også været intern kritik af, at Kina havde for meget at sige i beslutningsorganerne. CPEC har endvidere forværret

Gwadars nye containerhavn er ved at tage form. (Foto: J. Patrick Fisher via Wikimedia Commons)

Pakistans splittelse. Det var tanken, at CPEC skulle udjævne regionale uligheder, men magtfulde grupper i Balochistan, som i forvejen er et urolagt område, har kritiseret CPEC for at marginalisere provinsen.

13 sårede. Efter lange forhandlinger besluttede den pakistanske side sidste år at betale en erstatning på 11,6 mio. USD til efterladte og sårede, efter at det kinesiske firma oprindeligt havde krævet 38 mio. USD i erstatning. Den kinesiske side har derudover

kraftværk skal sikre energiforsyningen, og byen skal have en ny vandforsyning baseret på afsaltning af havvand. Hertil kommer faglige uddannelser for lokale og et hospital.

Nogle af projekterne er allerede afsluttet og operationelle, mens andre er under anlæg.

Gwadar åbner for kinesisk adgang til det Indiske Ocean og det Arabiske Hav, og dermed til Afrikas og Mellemøstens ressourcer, ikke mindst – for Kinas vedkommende – olie og gas (inkl. liquified natural gas, LNG). Gwadar er dermed blevet en byggesten i Kinas energi-sikkerhedsstrategi. Allerede i år skal havnen være Sydasiens travleste handelshavn. Det forventes, at der skabes 50.000 nye professionelle jobs i Gwadar, og byen og havnen forventes at stimulere en blomstrende regional økonomi.

Gwadars mange projekter har ikke stemt alle i lokalbefolkningen lige mildt over for fremskridtets velsignelser. Der har løbende været protester mod havneprojektet og den øgede sikkerhed. Lokale fiskere har udtrykt bekymring for, at kinesisk dybhavsfiskeri ødelægger de fiskebestande, som det traditionelle kystfiskeri har levet af, og som har været Gwadars primære indtægtskilde, før havnen blev opslugt af CPEC.

Den seneste runde af protester var i december 2022, hvor tusindvis gik på gaden, blandt andet for at protestere mod sikkerhedsforanstaltningerne, der gør det svært at færdes frit i området. En lokal protestleder opfordrede alle kinesere til at forsvinde. Siden har det lokale politi optrappet sikkerheden. Der har været diskussioner om, hvorvidt Kina skulle sende private sikkerhedsfirmaer til Pakistan for at opretholde sikkerheden omkring CPEC, men officielt er det ikke sket endnu.

Gæld til Kina

Igennem de sidste 10 år er Kina blevet udviklingslandenes foretrukne kreditgiver. I 2020 'ejede' Kina 37% af disse landes gæld. Således også i Pakistan, hvor kinesiske finansielle aktører, herunder den kinesiske stat, ejer 30% af Pakistans gæld til udlandet i 2022. En talsmand for det pakistanske udenrigsministerium har dog forsikret, at Pakistans CPEC-relaterede gæld til Kina udgør mindre end 10 % af landets

Pakistans tidligere premierminister Imran Khan er med til grundstensnedæggelsen i Gwadar International Airport, 29. marts 2019. (Officielt foto: <https://cpec.gov.pk/gallery-details/169>)

Sikkerhed omkring CPEC

Der er tydeligvis både nationale og internationale aktører, som ønsker at destabilisere eller lamme CPEC, og sikkerhed anses for at være den største udfordring for succes. Flere lokale politiske grupperinger og terrororganisationer – primært pakistanske, men også afghanske – ser enten CPEC som et overgreb mod lokale rettigheder og muligheder, eller de søger uafhængighed for omstridte territorier, f.eks. Balochistan, hvor Gwadar ligger.

Der har været flere terroranslag mod CPEC-projekter med mange dræbte, herunder kinesiske statsborgere. Eksempelvis angreb en kvindelig selvmordsbomber fra Baloch Liberation Army Karachi Universitets Konfucius-institut i april 2022. Angrebet kostede fire mennesker livet – den kinesiske direktør for instituttet, to kinesiske lærere og en pakistansk chauffør. I 2021 nedlagde China Gezhouba Group arbejdet på vandkraftprojektet, Dasu Dæmning, som ligger ved Indus i Kohistan-provinsen i det nordvestlige Pakistan, fordi 10 kinesiske ansatte var blevet dræbt og 26 såret ved et terrorangreb. På den pakistanske side var der 4 dræbte og

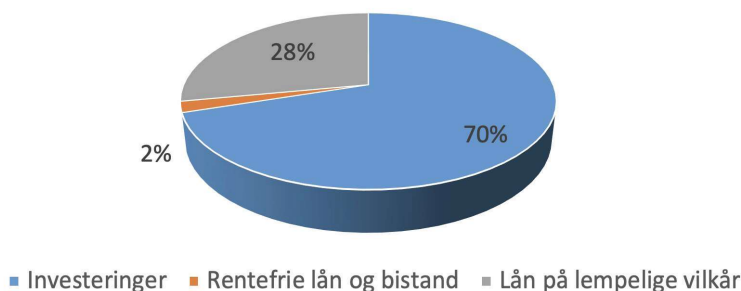
sine egne interne problemer med den muslimske befolkning i Xinjiang, hvor mange ikke ønsker at blive underlagt mere statslig undertrykkelse på grund af CPEC. Sikkerheden er allerede høj i Xinjiang på grund af den kinesiske ledelses voldsomme disciplinering af lokalbefolkningen i de senere år. Der er masser af checkpoints langs CPEC, men der er ingen rapporter om egentlige terroranslag.

Problemer i Gwadar

Udbygningen af Gwadar by og havn er en af CPECs hovedprioriteter. Den samlede investering i Gwadar løber op i 4,8 mia. USD. Investeringerne skal gøre byen til en moderne havneby på internationalt niveau.

Planerne for Gwadar omfatter en masterplan for havneområdet, hvor der etableres en ny containerhavn samt et nyt havneafsnit til de lokale fiskere. Gwadar skal gøres til en såkaldt 'smart city' og have en ny international lufthavn samt motorveje og andre veje, som kan forbinde by, havn og lufthavn lokalt og videre med Pakistans store befolkningscentre. Et stort kulturfret

Figur 2 - CPEC finansiering, færdiggjorte og igangværende projekter (i alt 19 mia. USD), 2019

Kilde: Data fra regeringerne i Pakistan og Kina (<http://cpecinfo.com/financing-structure-of-cpec/>)

samlede internationale gæld. Kinas statslån til Pakistan gives på lempelige vilkår og har en tilbagebetalingsperiode på typisk 20 år. Gennemsnitsrenten lå i 2020 på 2,34% og kun på 2%, hvis gavedelen blev fratrukket.

Kinas udlån er dog tre gange så stort, som den gæld Pakistan har hos den internationale finansieringsinstitution IMF (International Monetary Fund), og større end den gæld, som Pakistan har stående i henholdsvis Verdensbanken og den Asiatiske Udviklingsbank. Gælden til Kina indbefatter også lån til at klare tilbagevendende afdragsproblemer, og Pakistan er tydeligvis på vej ud i en gældskrise. Den accentueres af, at investeringer finansieret på markeds-vilkår udgør langt størstedelen af de kinesiske lån (se figur 2).

USA og andre internationale aktører har anklaget Kina for at bedrive gældsdiplomati, det vil sige at Kinas lånevirk-somhed, specielt under BRI, fører til gældsafhængighed for modtagerlandene, som derefter må afgive kontrol med lokal strategisk infrastruktur, som er stillet som garanti for tilbagebetaling. Der er utvivlsomt dybt forgældede udviklingslande, der har problemer med tilbagebetaling, herunder Pakistan. Men international forskning viser, at Kina ikke bruger gældsafhængigheden systematisk til at overtage lokale aktiver, hvis låntageren løber ind i problemer med tilbagebetaling. Ofte er Kina med til at hjælpe gældstrængte lande med at strække betalingsperioden eller omstrukturere gælden. I enkelte tilfælde har Kina eftergivet gæld.

Tilsyneladende er Kinas praktiske mål med sin omfattende internationale lån-

givning at få kinesisk overskudskapital ud at arbejde internationalt for at tjene penge. Politisk er kinesiske lånemidler ikke forbundet med åbenlyse værdibaserede krav om økonomiske eller politiske reformer, som vi kender fra internationale og bilaterale långivere. Kina bruger dog sin kreditgivning både som 'blød magt' og 'klistrende magt' for at vinde anerkendelse, støtte og loyalitet. Kina ønsker og får ofte positiv opbakning fra låntager- og samarbejdslande i internationale fora og i venligtsindede medier i kraft af de tætte økonomiske relationer.

Utilfreds nabo

Indien går generelt ind for investeringer i infrastruktur, men er imod CPEC, fordi CPEC går gennem, hvad Indien opfatter som pakistansk besat indisk territorium i Jammu & Kashmir (kaldt AJK af Pakistan). Dermed udfordrer CPEC indisk suverænitet. Pakistanske akademikere spekulerer endda i, at Indien finansierer grupper, som skal destabilisere CPEC gennem terror. På det overordnede niveau er Indien nervøs for, at Kina er i gang med en økonomisk og militær omringning af Indien med BRI som løftestang. Blandt andet ser både Indien og USA Kinas anlæg og drift af en række havne langs det Indiske Ocean som et strategisk tiltag, der skal sikre, at Kina kan projicere militær magt i området, fordi havnene kan bruges militært.

På det seneste har Kina og Pakistan inviteret tredjelande til at deltage i CPEC, især Afghanistan. Kinas daværende udenrigsminister, Wang Yi, sagde i 2022: "[Kina] håber på at kunne få Belt and Road-initiativet ... til at flugte med Afghanistans udviklingsstrategier og til

at støtte udvidelsen af China-Pakistan Economic Corridor ... til Afghanistan og dermed dele Kinas udviklingsmuligheder." Indiens modsvar mod CPEC og ikke mindst en udvidelse af CPEC har været konsistent, siden CPEC startede. I 2018 sagde den indiske udenrigsminister i det indiske parlament: "Intet tredjeland skal involvere sig i [CPEC]. Vi sender denne advarsel på forhånd, fordi det handler om vores suverænitet."

Mål i sigte?

Den kinesisk-pakistanske korridor blev lanceret med gyldne løfter om pakistansk udvikling. Samtidig skaber den en fasttømret strategisk bilateral akse, der binder Øst- og Sydasiens sammen. På trods af forsinkelser og stedvise interne uenigheder mellem parterne har skiftende pakistanske regeringer og Kina derfor valgt at holde fast i CPEC. Programmet har også givet Kina yderligere anledning til at undertrykke befolkningen i Xinjiang. Kina ønsker at stoppe spredning af islamisk fundamentalisme, begrænse terror i regionen og dermed skabe stabilitet og sikkerhed omkring CPECs ben i Kina og i retning af et meget ustabil Afghanistan. CPEC skaber en modvægt mod konkurrenter i regionen, primært Indien, som både Kina og Pakistan har et modsætningsforhold til. Kina sikrer sig derudover adgang til olie og gas fra Mellemøsten uden om de kritiske sejl-ruter gennem Malaccastrædet mellem Malaysia og Sumatra, som er under den amerikanske sikkerhedsparaply. Der er betydelig tvivl om mange af CPEC-projekternes rentabilitet, og Pakistans gældsætning er en potentiel bombe under programmet. Både det nationale og det internationale pres mod CPEC er betydeligt, og Kinas forsøg på at være venner med alle – undtagen USA – kan få et skud for boven i regionen, hvis Kina viser sig som en ekspansiv stormagt, der bruger sin 'klistrende magt' til ensidigt at fremme egne interesser.

¹ Kilde: <https://www.ofonline.org/research/indias-latest-concerns-with-the-cpec/>, 10.8.2022. Jørgen Delman er professor emeritus i Kinastudier, Institut for Tverrkulturelle og Regionale Studier (ToRS), Københavns Universitet. Hans forskning fokuserer på kinesisk politik, især national og international klima- og energipolitik, samt Belt and Road Initiative. Han er redaktør af Kinabladet.

JUBILÆUM

50 ÅR PÅ BAGEN: **KINA-KRITISK** **OG KINA-KÆRLIG FORMAND**

AF METTE BRØNDUM

Kjeld A. Larsens private fotoalbum er fyldt med skønne billeder fra over 50 års rejser i Kina. Her et besøg i en børnehave 1971. (privatfoto: Kjeld A. Larsen)

MED ET CV SÅ LANGT SOM
DEN KINESISKE MUR KAN
FORMANDEN FOR DANSK-
KINESISK FORENING NU
OGSÅ FEJRE 50 ÅRS JUBILÆ-
UM I FORENINGENS BESTY-
RELSE.
EKSKLUSIVT FOR KINABLA-
DET BRINGER VI HER ET POR-
TRÆT AF KJELD A. LARSEN.

Kjeld Allan Thrane Larsen kommer som regel susende på sin cykel, når der er møder eller arrangementer i Dansk-kinesisk Forening, eller når KinabladeTs redaktion samles. Energisk og positiv og altid med et venligt smil på læben.

Det ses ikke, at den hurtige cyklist lige har rundet de 80, og de færreste ved, at han i år også fejrer 50 års jubilæum i bestyrelsen for Dansk-kinesisk Forening. Nok byder han tit velkommen, når foreningen arrangerer foredrag på Onkel Dannys Plads på Vesterbro i København, men formandsposten bestrides med ydmyghed og uden at skilte med det enorme stykke frivillige arbejde, han lægger i foreningen.

Faktisk går Kjelds historie i foreningen helt tilbage til 1970, hvor han blev bestyrelsesmedlem i det, der hed Selskabet til kulturel forbindelse til Kina. Det selskab var - med et par mellem-liggende afstikkere - forgænger til den nuværende Dansk-kinesisk Forening, der fik sit navn i 1999.

Kjeld, som har en magistergrad i geografi samt et bifag i idræt, fortæller, at hans interesse dengang - som mange andres i øvrigt - begyndte, da Kina var i gang med en Kulturrevolution. "Vi forstod ikke så meget af, hvad der skete, men vi var meget nysgerrige efter at finde ud af det. Der var en generel interesse for Kina i samfundet, som var forbundet med ungdomsoprøret også,

og Kina var jo en stor inspirationskilde,” fortæller Kjeld og understreger, at han ikke var politisk-aktivistisk, men holdt en principiel uafhængig og neutral linje på formandsposten, både dengang og nu.

Kjeld fortæller om 70'ernes glødende politiske engagement i foreningen med masser af konflikter og fraktioner til følge. Det var et årti, hvor enhver by med respekt for sig selv havde enten en lokalafdeling af eller en arbejdsgruppe under Venskabsforbundet Danmark-Kina. Medlemstallet midt i 70'erne var omkring 5000, og den københavnske afdeling, som Kjeld blev formand for i 1973, var selvfølgelig den største.

Kina i 1971

Kjelds første tur til Kina fandt sted i 1971, hvor de var ti fra Venskabsforbundet, som rejste rundt i Kina i fire uger. Blandt meget andet var de i Yan'an, Den lange Marchs endestation, samt i Dazhai, som var en slags demo-landsby, hvor tusindvis af bønder og andre kom for at lære om landbrug i Mao Zedongs

Kina. De besøgte en PLA-kaserne, folkekommuner og fabrikker, og en 7. maj-kadreskole – en slags universitet på landet, hvor de intellektuelle og offentligt ansatte på maoistisk vis skulle lære af bønder og arbejdere.

Kjeld fortæller med glød i stemmen og mindes også, at de en dag i starten af september 1971 sad i lufthavnen i Beijing og ventede på flyet til Changsha, hvor de skulle se Maos fødested. Efter at have ventet i timevis, blev flyafgangen helt aflyst, Kjeld og resten af gruppen blev kørt i zoologisk have i stedet. Først nogle år senere fandt de ud af, at det var sket på dagen, hvor Mao Zedongs arvtager, forsvarsminister Lin Biao var stukket af med et fly, som forulykkede under mistænkelige omstændigheder over Mongoliet, og derfor havde luftrummet over Kina været lukket den dag!

Kan du huske, hvilket indtryk det gjorde på dig at lande i Kina i 1971?

”Noget, som gjorde meget indtryk på mig, var den udviklingsmodel for

industri og landbrug, som jeg så blive praktiseret inden for rammerne af folkekommunerne. Det var noget af det, jeg så som det mest særprægede, og som jeg mente, kunne være en model for andre udviklingslande – at lægge vægten på landdistrikterne og småindustri-udviklingen. Det var noget af det, der fascinerede mig mest.”

Kjeld mindes også oplevelserne i storbyerne. ”Alt gadelivet om aftenerne foregik udenfor, hvor man sad på små skamler og havde hele familielivet gående dér. Det fascinerede mig også dybt. Det var mens Kina var fyldt med cykler, og bilerne ikke fyldte noget.

I dag er det lige omvendt.” Kjeld fortæller, at også dén tur var fyldt med interne politiske konflikter mellem rejsefællerne, men mange år senere mødtes de i fordragelighed og snakkede om, at ingen efterfølgende ture til Kina havde slået turen i 1971. ”Vi var enige om, at dét simpelthen var en af de største oplevelser, vi havde haft med Kina!”

Tian'anmen i 1971 (privatfoto: Kjeld A. Larsen)

ALTID ET PROJEKT

I GANG

På tiende år researcher Kjeld i de dansk-kinesiske foreningers historie, og hans computer bugner af arkivalier, han har støvet op både hos statslige instanser og hos private.

De dansk-kinesiske foreningers historie går tilbage til 1948, hvor første forenings navn sjovt nok var identisk med denne forenings nuværende, Dansk-kinesisk Forening. Der er mange udviklinger, overlap og spaltninger i mellemtiden, og Kjeld er i skrivende stund ved at kortlægge foreningernes persongallerier i de forskellige perioder, hvor politiske, kulturelle og kommercielle interessenter har præget foreningerne, og hvor sinologien selvfølgelig også har været repræsenteret på forskellig vis.

Det er et kæmpestort materiale, Kjeld har liggende, og siger han: ”Meget spændende at dykke ned i, fordi de her foreninger har haft utrolig megen indflydelse på udviklingen og forbindelserne mellem Danmark og Kina. Mere end den danske stat har haft.”

Kinabladet følger Kjelds arbejde på feltet og forudsiger en veritabel kioskbasker i et kommende nummer!

Still going strong

Kjeld A. Larsen har været i Kina mange gange siden – 4-5 gange per årti – både i forbindelse med forskellige feltstudier samt som rejseleder på masser af ture. Hans CV og publikationsliste er lang som Den kinesiske Mur og bare til eksempel har han været gymnasielærer på det københavnske Falkonergården i mange år, skrevet flere undervisningsbøger, ligesom han i 1979 var rejseleder for en såkaldt ping-delegation. Her fik Venskabsforbundet Danmark-Kina lov til at udvælge forskellige kendte personer inden for dansk kulturliv, administration og politik – som delvist på den kinesiske regerings regning på denne måde blev introduceret til Kina. Mens Kjeld i øvrigt var nødt til at dele dobbeltseng med en kendis på turen, fortæller han med et grin.

Kjeld har beskæftiget sig med mange forskellige emner i sit Kina-relaterede arbejde i årenes løb. Han skrev magisterkonferens i geografi om Kinas nationale mindretal. Så fik landdistrikterne og småindustrien dér hans interesse. Han har beskæftiget sig med det kinesiske planlægningssystem og 5-års-planerne. Og så har han bibeholdt en særlig fascination af både Xinjiang og Tibet – faktisk var Kjeld A. Larsen dansker nummer tre, som overhovedet kom ind i Lhasa. Det var i 1977. I de senere år har han især arbejdet med Kinas fattigdoms- og ulighedsproblemer samt styrets skiftende strategier gennem tiden for at få has på fattigdommen. Så sent som i sidste nummer af Kinabladet havde han en lang artikel om emnet.

Kina-formidling

I Kinabladet spiller Kjeld som nævnt også en særdeles aktiv rolle, og han har været med i bladets redaktion ad flere omgange siden 90'erne, i perioder som redaktør af bladet.

Han mener, at Kinabladet spiller en vigtig rolle i dansk Kinaformidling. ”Vi har et meget mere bredspektret fundament for at komme med information om udviklingen i Kina i forhold til det, dagspressen kan præstere,” siger Kjeld med fynd og undrer sig over, at store dele af den danske presse giver et monotont billede af Kina og ikke kan udvise nogen ”venlighed” over for Kina. Kjeld uddyber: ”Man kan jo sagtens

være kritisk, sådan som jeg er, men samtidig være venlig stemt overfor den kinesiske befolknings mulighed for at leve et fornuftigt liv. Men jeg synes ikke, pressen har kontakt til de forskere, som har en dybfølt kærlighed til Kina – og dem er der mange af. Det har hele tiden tiltalt mig ved Kinabladet, at vi bruger en bredere palette af kilder. Både de Kina-kritiske og dem, der er lidt mere ukritiske. Og både forskerne med årelange erfaringer med Kina samt de unge fra universiteterne, når de er helt ’friske fra fad’.”

Xi Jinpings Kina

Når Kjeld A. Larsen nævner sine egne kritiske øjne, er det især Xi Jinpings ledelse, der har lagt en dæmper på hans Kina-entusiasme. Faktisk ærgrede Kjeld sig allerede dengang, Deng Xiaoping påbegyndte reformprogrammerne, og kapitalistiske principper indvarslede ”en helt ny måde at sætte Kina på skinner på,” som Kjeld formulerer det.

I Xi Jinpings Kina er der mange sten i skoen for Kjeld. Overvågningssystemerne, kontrollen af pressen, af forskningen og de nationale minoriteter for at nævne nogle stykker. ”Dermed er der også blevet færre muligheder for at have samkvem med Kina og kinesiske intellektuelle. Det er det, jeg synes, er det store problem, og det er den dialog, jeg kommer til at savne.”

Tilbage i 1989 – efter urolighederne på Tian’anmen – blev Kjeld blacklistet af den kinesiske ambassade i Danmark på grund af en tale, han holdt offentligt om hændelsen.

I februar i år prøvede han at tage tyren ved hornene. Efter endnu en gang ikke at være inviteret til ambassadens fejring af det kinesiske nytår, skrev han til ambassaden, men fik ikke noget svar. For få dage siden modtog Kjeld imidlertid en mail fra en ny person på posten, som på det nærmeste gav Kjeld en undskyldning for den udeblevne invitation. ”Så for fremtiden vil jeg da tage med til den slags arrangementer på ambassaden.” Det er jeg rigtig godt tilfreds med, for jeg synes, det er godt at have forbindelsen til det officielle Kina og samtidig kunne være kritisk over for, hvad der sker,” slutter Kjeld A. Larsen.

Mette Brøndum er medlem af Kinabladets redaktion

KULTURREVOLUTIONEN FORTALT GENNEM PROPAGANDAPLAKATER

AF MARIA-PHILIPPA WICKMAN

Plakat 1: Destruer det gamle og etabler en ny verden. (Kilde: Chinese posters.net, IISH collection: BG D29/184)

PROPAGANDAPLAKATER FRA KULTURREVOLUTIONEN VISER ET SKIFT I FOKUS FRA ØDELÆGGELSE AF SYMBOLER OG INDIVIDUER TIL HYLDEST AF MAO SOM DEN STORE LEDER.

Under Kulturrevolutionen var de såkaldte “stortegnsplakater” (dàzìbào 大字报) en yderst populær form for kommunikation til at dele sine budskaber og vise sin støtte. Men hvad fortæller propagandaplakaterne fra perioden om den udvikling, som Kulturrevolutionen gennemgik som social bevægelse? Det var et af de spørgsmål, som jeg undersøgte, da jeg i foråret 2021 skrev mit bachelorprojekt om netop Kulturrevolutionen.

Der findes utrolig mange propagandaplakater fra perioden udgivet af for-

skellige aktører, såsom forskellige grupperinger af rødgardister og selvfølgelig selve kommunistpartiet. Plakaterne har dog det tilfælles, at de læner sig op ad Maos ord og fortolker disse ord visuelt. For de forskellige grupperinger af rødgardister var propagandaplakaterne et middel til at vise deres opbakning og støtte til Mao og partiet. For partiet og Mao var det en effektiv måde at få kommunikeret deres budskaber til masserne.

Ikonoklasme og millenarisme

Der findes mange forskellige typer af plakater, da formålet med dem som

regel var at fremme forskellige aspekter af det, som blev anset for at være det “ideelle” liv. Plakaterne i denne artikel kan inddrages i to kategorier: dem, der er ikonoklastiske og viser en ødelæggelse af symboler, og dem, der er millenaristiske og viser Mao som den leder, der skal føre Kina ind i fremtiden.

Ikonoklasme er et begreb, der oprindeligt kommer fra græsk og betyder “ødelæggelse af symboler”. Ikonoklasme bruges ofte om kunst, men også i relation til religion, til at beskrive handlinger, hvor specifikke ting smadres og ødelægges.

Millenarisme, derimod, bruges til at beskrive sociale bevægelser, der forsøger at skabe et utopisk tusindårsrige – evigt paradys. Typisk er der en stærk leder, en form for messias, der skal lede “de valgte” henimod denne utopiske fremtid. Det første skridt i sådan en bevægelse er at bekæmpe eventuel modstand og etablere en stærk lederposition. Af denne årsag uddør denne type sociale bevægelser som regel også, når den store leder dør.

Den første propagandaplakat her i artiklen er nok en af de mest ikoniske propagandaplakater fra Kulturrevolutionen. Den viser i forgrunden en rødgardist, der smadrer symboler på de “fire gamle ting” – kultur, ideer, vaner og traditioner. Plakaten er fra april 1967, og på trods af at det er en af de mest berømte plakater fra perioden, så findes der faktisk ikke særlig mange propagandaplakater fra Kulturrevolutionen, der så tydeligt viser det ikonoklastiske element i Kulturrevolutionen.

Propagandaplakaternes motiver ændrede sig i løbet af Kulturrevolutionen. I de første par år fokuserede propagandaplakaterne primært på at mobilisere masserne og udrydde klassefjenden. I 1968 skete der et skift, og fokus flyttede i stedet over på at konsolidere Maos rolle og plads. Mao opnåede noget nær gudestatus på propagandaplakaterne i perioden fra 1968 til hans død i 1976.

Jeg har derfor valgt at kalde perioden fra 1966 til 1968 for “mobiliseringsårene” og perioden fra 1968 til 1976 for “konsolideringsårene”.

Mobiliseringsårene 1966-1968

Kulturrevolutionen brød ud i august 1966 og tog Kina med storm. Det startede med en stigende radikalisme og vrede, der mobiliserede arbejdere og studerende, som var frustrerede over det gamle system. Det var disse mobiliserede masser, som blev kaldt for rødgardister. Rødgardisterne var ikke én, men mange sociale bevægelser rundt omkring i Kina i denne periode. Det var særligt de studerende, der udgjorde en vigtig del af Maos kampagne, og dette afspejles også i propagandaplakaterne. For det første stammer mange af plakaterne fra studenterorganisationer, og for det andet er det ofte unge, der er

afbildet på plakaterne som håndhævere af Maos ord og vilje.

Dehumanisering af kontrarevolutionære

Mens den første plakat i artiklen er et klassisk eksempel på Kulturrevolutionens ikonoklastiske side, så er der, som tidligere nævnt, næsten ingen plakater fra perioden, som matcher den traditionelle definition af ikonoklasme – smadring af ting. Når det dog er sagt, så findes der utrolig mange plakater fra de første år af Kulturrevolutionen, der viser en ødelæggelse af individer.

Plakat 2: Udryddelse af klassefjender. (Kilde: Chineseposters.net, IISH collection: BG E12/626)

På plakat 2 kan denne ødelæggelse og forholdet mellem rødgardisterne og de kontrarevolutionære tydeligt observeres. De to rødgardister på plakaten er enorme og røde, mens de kontrarevolutionære er mikroskopiske og sorte. Samtidig holder den ene rødgardist Maos udvalgte værker (Máo Zédōng Xuǎnjí 毛泽东选集) i hånden, hvilket kan ses som et symbol på deres loyalitet og troskab mod Mao og hans regime. I den anden hånd holder rødgardisten et tæt tag om politikerne Peng Dehuai, Chen Zaidao, Liao Laotan og Luo Ruiqing. Deres navne står også nævnt nederst på plakaten, hvor de er streget over. Inden da står ordet “ned med/vælt” (dǎdǎo 打倒). Den anden rødgardist holder et kæmpe gevær peget ned mod politikernes karikerede ansigter. Plakaten får dem næsten til at ligne en

form for skadedyr, der ikke længere er menneskelige.

Plakat 3: Dehumanisering af Deng Xiaoping og Liu Xiaogi. (Kilde: Chineseposters.net, IISH collection: BG E16/338)

På andre plakater, som plakat 3, vises fremtrædende politikere såsom Deng Xiaoping og Liu Shaoqi i karikeret udgave med hundekroppe, som var de gale hunde, der bør slås ned. Plakaterne blev under Kulturrevolutionen i høj grad brugt til at bekæmpe politisk modstand og tilintetgøre politikere og andre, der ikke ville følge Maos linje, ved at dehumanisere dem og på den måde ødelægge dem. Af den grund mener jeg godt, at man kan betegne disse plakater som værende ikonoklastiske.

De fleste modstandere af Maos politiske linje blev ryddet af vejen i denne periode af Kulturrevolution ved hjælp af rygter og magtfulde slogans som “ned med Peng Dehuai, Luo Ruiqing, Chen Zaidao og Liao Laotan” og “knus grundigt Liu og Dongs borgerlige reaktionære linje!”.

Konsolideringsårene 1968-1976

Selvom forfølgelsen og nedkæmpelsen af klassefjender og kontrarevolutionære fortsatte i årene efter 1968, så skete der alligevel et skift i den politiske linje. Fokus blev flyttet fra mobilisering af masserne og over på at konsolidere den magt, som Mao og hans følgere havde opnået. Der blev færre og færre propagandaplakater med ikonoklastiske træk, og størsteparten af propagandaplakater efter 1968 har Mao i centrum som en guddommelig helt eller messias, på den ene eller anden måde. Den sociale bevægelse under Kulturrevolutionen virker derfor mere millenaristisk i årene

Plakat 4: Hyldest af Mao Zedong som leder på Den Himmelske Freds Plads. (Kilde: Chinese posters.net, Landsberger collection: BG E13/793)

frem mod 1976. Eftersom masserne er mobiliseret og fjenden bekæmpet, så er fokus i den sidste del af perioden på at konsolidere Maos rolle som Kinas "messias".

Denne type sociale bevægelser starter ofte med et magtskifte, hvor de tidligere undertrykte tager over og vælter deres undertrykkere, så de kan komme skridtet tættere på "paradis". Årene 1966-1968 med deres ikonoklastiske udgangspunkt kan derfor også ses som startpunktet for denne tusindårsbevægelse. Klassefjenden og de kontrarevolutionære var modstanderne, der skulle ryddes af vejen. Med fjenden i store træk besejret kunne Mao efter 1968 rykke skridtet tættere på at skabe det perfekte socialistiske samfund ved at konsolidere sin magt over masserne og folket.

Plakat 4 fra 1973 viser forgudelsen af Mao, hvis hånd rækker ind i himlens lys. Folket er flokket omkring Mao på Den Himmelske Freds Plads. Det er et harmonisk billede, der viser Mao som lederen, der skal guide folket hen

mod "paradis". Under billedet står der: "Den store proletariske Kulturrevolution må føres til ende".

Mao som messias

I årene 1968-1976 voksede der en bevægelse op omkring Maos person, hans bedrifter og hans skriftlige værker og taler. Den kan betragtes som en ekstrem personkult, og der var en forgudelse af Mao i denne periode. Sagt på en anden måde: Mao var "overmenneskelig" og guddommelig. Hans ord var sandheden, hans bedrifter var mytiske, og hans skriftlige værker og taler blev behandlet som relikvier, der nøje skulle studeres, passes på og efterleves.

Udsnit fra Plakat 5

Denne dyrkelse kan ses på plakat 5 fra 1969. Den viser Mao i forgrunden med en lysende himmel bag sig. I mellemgrunden i det venstre hjørne af plakaten kan man se folket marchere frem med et fad med gyldne mangoer løftet højt over hovederne. Mangoerne, som var en gave fra en pakistansk delegation til Mao i 1968, havde Mao givet videre til fabrikker og universiteter, og efterfølgende blev de behandlet som hellige relikvier, der bragte folket tættere på Maos guddommelighed.

På samme måde som mangoerne havde Maos lille røde bog opnået særstatus som en hellig tekst, hvilket er tydeligt på plakat 6.

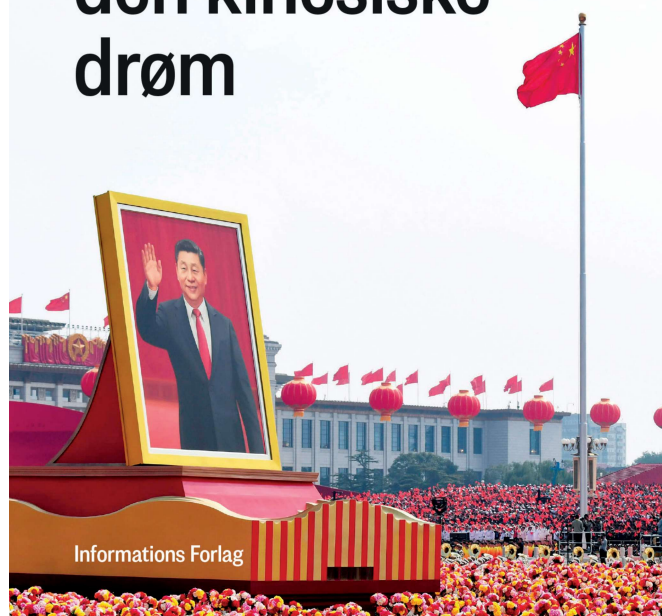
Bogen er rakt højt over hovedet på manden, og der står næsten fyrværkeri ud af den. I baggrunden står folket og vifter med deres egne eksemplarer. Under plakaten står der: "Ære til den store leder, formand Mao, ære til det store socialistiske moderland". Mao er her ligestillet med det store socialistiske moderland. Plakaten viser et harmonisk samlet folk, og der er ingen fjender

DANSK **JOURNALIST** SKRIVER TILGÆNGELIGT MEN OGSÅ ENSIDIGT OM **KINA**

AF TAGE VOSBEIN

Lasse Karner

Kina i verden Xi Jinping og den kinesiske drøm

BÅDE ROS OG HJERTESUK
I ANMELDELSEN AF LASSE
KARNERS BOG

I efteråret 2022 bidrog den erfarne danske journalist Lasse Karner til den langsomt voksende danske litteratur om Kina i dag. Karner har ud over sin journalistiske uddannelse i flere perioder studeret både kinesisk sprog og samfund i Hong Kong, Beijing og Singapore. Han har både ansættelse ved den danske ambassade i Beijing og udstationering for Berlingske, Kristeligt Dagblad og nu Information på CV'et. Efter cirka otte år i Kina rykkede han i 2018 til Singapore, hvor han fortsat arbejder fra.

I *Kina i verden – Xi Jinping og den kinesiske drøm* arbejder Karner med det store overblik - hvad sker der i Kina, hvor er landet på vej hen, og hvad betyder

det for resten af verden. Bogen er en blanding af akademisk analyse og journalistisk reportage med hovedvægten på det første. Bortset fra afsnittet om urolighederne i Hong Kong og nogle indtryk fra et tilsyneladende kort besøg i Xinjiang holder forfatteren sig stort set i baggrunden.

Karner kontakter forskellige specialister undervejs, og interviewformen er med til at bryde den akademiske stil. Det gør bogen let læst, men det er svært at søge tilbage til kilderne. Der er en lang række referencer knyttet til de enkelte kapitler og kigger man nærmere på dem, tegner der sig et klart billede. Bogen placerer sig solidt inden for den herskende Kinafortælling i Vesten. Der

er kun få referencer til kinesiske kilder, og de fleste af disse er (naturligt nok i betragtning af bogens titel) til udtalelser fra Xi Jinping. Kun enkelte steder kommer andre kinesiske kilder til orde. Blandt de udenlandske eksperter kunne man ønske sig lidt bedre repræsentation af mere ”Kina-positive” stemmer. Et eksempel kunne være, at Lasse Karner, som har boet i Singapore i over fire år, slet ikke nævner en så markant kommentator fra landet som Kishore Mahbubani.

Forfatteren lægger ud med en introduktion til Xi Jinping, hans baggrund, vejen til magten og hans visioner for Kina, men ellers er bogen tematisk opbygget. Vi tages med til Silkevejsprojektet, Kinas nye silkevej, hvor især relationerne med Pakistan, Cambodja og Afrika (ikke et eller flere lande, men Afrika) behandles. Det er et stort og komplekst projekt, som forfatteren tager os rundt i. Handelsinteresser, infrastruktur, digitalisering og meget mere. Præsenteret som en mulighed for samarbejde, men af nogle set som et mareridt på vej mod en Kina-centreret verden. Det siges næsten direkte (i et interview med en fransk specialist), at Silkevejsprojektet er et forsøg på at skabe en kinesisk domineret verden, hvor det handler om, ”at kommunistpartiet eksporterer sin autoritære og økonomiske udviklingsmodel.”

Så meget for Xi’s ”*fællesskab med en delt fremtid*.” Der bliver ikke gjort meget ud af at forklare forsøg på eksport af system og værdier den anden vej – fra vesten mod Kina, ofte i meget aktivistisk form. Det er efter denne anmelders opfattelse en af de grundlæggende forskelle på den nuværende og den forudgående kolde krig, at Kina i modsætning til den hedengangne Sovjetunion ikke arbejder på at udbrede sin ideologi og sit system til andre lande.

Kapitlet om den teknologiske udvikling og kappestrid er anbefalelsesværdigt og kommer vidt omkring: Innovation, chip-krig, elbiler, batteri-teknologi, kunstig intelligens, Weixin (WeChat) med mere, og der er et helt afsnit om Huawei. Den amerikanske erklærede frygt for firmaets relationer til styret i Kina og dermed risiko for spionage tages for pålydende, men der mangler mere dæk-

ning af problematikken omkring USA’s målrettede arbejde på at bremse Kinas teknologiske udvikling.

Forfatteren behandler Xi Jinpings nationale selvforståelse i et meget bastant kapitel, der ikke rigtig gør plads for kompleksiteten i det kæmpe kinesiske rige. Det er ikke noget nyt, at Xi Jinping og størstedelen af landets befolkning opfatter Folkerepublikken som en samlet nation og på grund af historien er meget tyndhudede over for trusler mod suveræniteten. Det er naturligvis især forholdene i Xinjiang og udviklingen i Hongkong, der får opmærksomhed. Det er historier, som de fleste nok kender i den form de også fortælles her. Om det hele er så sort og hvidt, sættes der ikke mange spørgsmålstejn ved.

I kapitlet om Kinas militære udvikling og forholdet til nabolande (og andre) vokser idéen om truslen fra Kina markant. Det er igen den herskende vestlige fortælling, der præger behandlingen af forholdet til nabolandene, situationen i Det Syd kinesiske Hav og brændpunktet Taiwan. Kinas reviderede forsvarslov fra 2021 siges at være: ”Et klart signal om, at Kinas væbnede styrker nu følger med ud i verden, hvor behovet måtte opstå.” Det er en tolkning af en tilføjelse i loven om beskyttelse af Kinas udviklingsinteresser, og det kan nok forstås på flere måder, men forfatteren vælger den mest skræmmende.

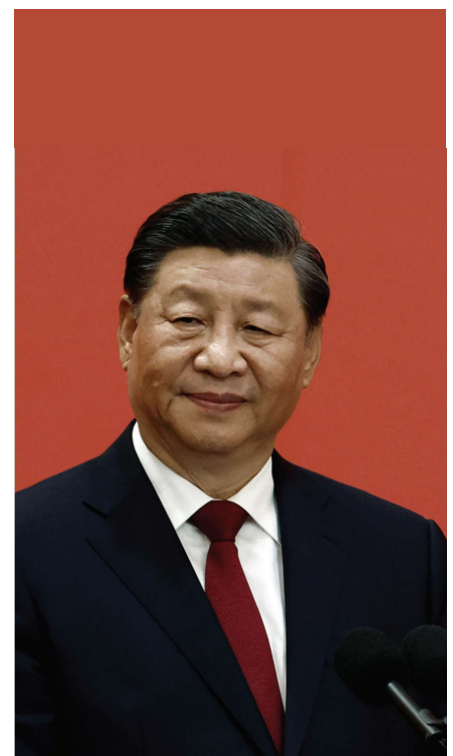
Kinas og Vestens som oftest modstridende opfattelser af en lang række forhold belyses i diskussioner af ”ulve-diplomati” og blød magt (eller mangel på samme). Kina som systemisk rival er gennemgående tema i beskrivelsen af de internationale relationer, herunder Danmarks og EUs syn på landet. Begrebet er blevet almindeligt accepteret, men hvad det egentlig står for, kan være uklart. Er Kina en trussel, fordi de har et andet politisk system? Eller synes Karner, at det er den økonomiske frem-march, der på verdensplan truer de etablerede strukturer og institutioner? Det bedste indlæg er Karners interview med Camilla Tenna Nørup Sørensen fra Forsvarsakademiet, som leverer et afbalanceret syn på problemerne.

Bogen slutter med en betimelig påpejgning af, at Kinas fremtid globalt i høj

grad afhænger af den interne udvikling i landet. Der gennemgås en række problemer, Kina kan løbe ind i befolkningsmæssigt, i den grønne omstilling, med gældsbyrde og lav produktivitet. Der er ikke noget der tyder på, at styret i Kina ikke er opmærksomme på disse forhold, og det forekommer lidt spekulativt at frygte, at Xi Jinping ikke skulle være løbende informeret, fordi ingen i det interne hierarki tør modsige ham.

Lasse Karner har skrevet en spændende og tilgængelig bog om Kina i verden i dag. Men man savner et lidt dybere indblik i livet i Kina med alle dets modsætninger. Forfatterens otte år i Kina kommer ikke rigtigt til udtryk.

Til sidst et lille hjertesuk som ikke bare gælder denne bog. Web-link som referencer er en pestilens på tryk. Det er fint på nettet, hvor man bare kan trykke på linket, men på print kræver det langsommelig indtastning af lange sekvenser af tal og bogstaver. Rekordene i bogens referencer er en fire linjer lang URL til et referat af mødet i Anchorage 2021. Fred med den.

Lasse Karner, *Kina i verden – Xi Jinping og den kinesiske drøm*, Informations Forlag 2022

Om anmelderen: Tage Vosbein er mag.art. i sinologi og medlem af KinabladeTs redaktion

LOKALVALG I TAIWAN PEGER PÅ SPÆNDENDE NATIONALE VALG I 2024

AF MICHAEL DANIELSEN

TAIWANS NYLIGT OVERSTÅEDE LOKALVALG SENDER SIGNAL OM TÆT KAMP OM PRÆSIDENTPOSTEN VED NÆSTE ÅRS PARLAMENTS- OG PRÆSIDENTVALG. MEN INTET PARTI VIL FORMODENTLIG KUNNE SAMLE ET FLERTAL BAG DEN KOMMENDE PRÆSIDENT.

Partiet New Power Party forsøger at få vælgere til at stemme på deres kandidat nummer 5.
(Foto: Copyright Klaus Bardenhagen (@taiwanreporter))

U nge taiwanere på 18-19 år får ikke lov til at stemme ved næste parlaments- og præsidentvalg i 2024. Lokalvalget i Taiwan d. 26. november sidste år blev nemlig kombineret med en folkeafstemning om, hvorvidt stemmealderen skulle sænkes fra 20 år til 18 år. Ændringen blev ikke gennemført, selvom der var flertal for den, da der ikke var nok, der stemte ved folkeafstemningen. Ændringen ville ellers have gavnet regeringspartiet, det Demokratiske

Progressive Parti (DPP), ved de kommende valg. DPP er et liberalt orienteret parti, der arbejder for, at Taiwan bliver et uafhængigt land.

Komplekse lokalvalg

Selve lokalvalget kaldes populært '9 i 1'-valget, da valget omfatter ni forskellige niveauer af embeder og afholdes samme dag. Valget omfatter borgmestre i storbyer, byer og bydistrikter og administrative ledere, og hvad der svarer til kommunalbestyrelser eller råd

på de enkelte niveauer. Taiwan har også valg af administrative ledere og til råd for den oprindelige befolkning. I modsætning til Danmark har Taiwan direkte valg til borgmesterposterne, og herudover er valgsystemet til hvad der svarer til kommunalbestyrelser også lidt anderledes. En vælger har én stemme til kommunalbestyrelsen i et valgdistrikt, og de kandidater, der får flest stemmer, bliver valgt. Systemet kommer dermed til at minde om forholdstalsvalget i Danmark uden at

være det. De enkelte kandidater kæmper også internt med hinanden og får tildelt numre som de reklamerer med i valgkampene.

De mest interessante valg er naturligvis i storbyerne og specielt er hovedstaden Taipei vigtig. De andre borgmestervalg finder sted i byerne Kaohsiung, New Taipei, Taichung, Tainan og Taoyuan. Udover at være udstillingsvindue for de nationale valg bruger flere af borgmestrene deres post som et springbræt til at blive minister eller præsidentkandidat.

Lad os starte med det store overblik over valgresultatet. Set i et helikopterperspektiv blev lokalvalget et stort nederlag for DPP og en sejr for det største oppositionsparti Kuomintang (KMT), der er et konservativt parti med en Kina-rettet profil inden for Taiwans forfatning. KMT cementerer dermed partiets historisk stærke position ved lokalvalg, og helt klassisk er det nordlige Taiwan domineret af KMT og syden tilhører DPP.

Valgsystemet ved lokalvalgene gør, at de små partier stadig kan spille med. Det nye Taiwans Folkeparti (TPP) vandt borgmesterposten i byen Hsinchu, der huser flere store teknologivirksomheder. Partiet TPP er nyt og lægger sig politisk imellem DPP og KMT. Fem andre partier blev valgt ind i "kommunalbestyrelser" rundt om i Taiwan. Hertil kommer en række uafhængige kandidater.

Fordeling af borgmesterposter

DPP tabte den store by Taoyuan uden for hovedstaden efter otte år på borgmesterposten. Historisk set er tabet ikke overraskende, eftersom KMT typisk har domineret byen. DPP's position blev dog ikke bedre af, at DPP udvalgte en kandidat centralt, der trak sig efter anklager om plagiater i sit uddannelsesspeciale. Drager vi en tur mod syd, var valgsejren i Tainan tættere end forventet, mens Kaohsiung blev vundet overvældende.

KMT havde succes i hovedstaden Taipei, hvor partiets kandidat Chiang Wan-an vandt borgmesterposten med 42% over to andre kandidater. Det har naturligvis vakt interesse, at Chiang Wan-an påstår, at han er oldebarn til Chiang Kai-shek.

Selvom byen har været ledet godt over de sidste otte år med Ko Wen-je fra

TPP som borgmester, kunne han ikke få sin kvindelige kandidat valgt. Det samme skete for DPP, der stillede op med den ellers meget populære sundhedsminister Chen Shih-chung, der kun fik 31,9% af stemmerne.

DPP's kandidat og tidligere sundhedsminister Chen Shih-chung ved et valgarrangement i Taipei. (Foto: Copyright Klaus Bardenhagen @taiwanreporter.jpg)

Det kan have national interesse, at KMTs borgmester Hou Yu-ih i New Taipei City fik et rigtigt godt valg til en anden periode. Det kan kun styrke hans ambitioner om at blive præsidentkandidat for KMT, selvom der er andre kandidater.

Der er som nævnt direkte valg til borgmesterposterne, og det betyder ikke at borgmesteren har flertal i "kommunalbestyrelserne". Valgresultatet viser, at ingen af borgmestrene i de store byer har flertal og dermed skal de lave kompromiser i det politiske arbejde.

Tsai Ying-wen træder tilbage

Der er mange årsager til DPPs nederlag i lokalvalgene, som fik Taiwans præsident Tsai Ing-wen til at træde tilbage som forkvinde for DPP umiddelbart efter valget. Partiet fokuserede blandt andet på nationale emner som forsvar af Taiwan mod Kina. Det har nok været et forfejlet fokus, da befolkningen er optaget af langt mere jordnære emner, og det blev omvendt til KMTs fordel. DPP er muligvis også blevet straffet for manglende fremskridt, når det gælder lave lønninger, sundhedsvæsenet og enormt høje boligpriser i hovedstaden og de store byer i Taiwan. Der er en følelse af, at DPP ikke har leveret tilstrækkelige resultater, selvom partiet har siddet på magten i otte år med flertal i parlamentet. Regeringen har også gennemført og startet en række nødvendige reformer af Taiwan, der ikke har været lige populære.

Udsigter for valg i 2024

Taiwans lokalvalg giver en indikation på de kommende nationale valg.

Præsident- og parlamentsvalget i 2020 var en undtagelse fra denne regel, hvor DPP vandt på grund af situationen i Hongkong og KMTs elendige valg med Han Kuo-yu som præsidentkandidat. Når det gælder præsident- og parlamentsvalget d. 13. januar næste år, er det befolkningens utilfredshed, der er værd at bemærke. Det passer også med, som nogle observatører har påpeget, at DPP tabte vælgere i områder med mange universitetsuddannede.

DPP får derfor en udfordring, selvom partiet har valgt William Lai som præsidentkandidat. Han er stærk i valgkampe, generelt vellidt og mere politisk midtsøgende end præsident Tsai Ing-wen. Det afgørende for oppositionspartiet KMT er at vælge en præsidentkandidat, som har en bredere appel, og som kan tale om forholdene i dagligdagen som f.eks. Hou Yu-ih.

KMT's vinderchancer ved præsidentvalget bliver også styrket af, at valget kommer til at stå mellem tre dominerende kandidater, der alle kan tage en væsentlig del af vælgerne. Der er flere meningsmålinger, der viser, at valget kan blive tæt med en vinder, der får omkring 40% af stemmerne. Kampen kommer til at blive mellem William Lai fra DPP, Ko Wen-je fra TPP og en kandidat fra KMT. Andre kandidater vil ikke spille en væsentlig rolle, herunder f.eks. James Song fra 'People First Party'.

En sejr til KMT gør ikke nødvendigvis forholdet til Kina nemmere, da KMT ikke får flertal i parlamentet. Dermed er den politiske manøvredegygtighed begrænset.

Lokalvalget sender derfor Taiwan i retning af et spændende valg i januar 2024. Resultatet af de nationale valg har naturligvis en betydning for holdet mellem Taiwan og Kina, men uanset hvem der vinder valget, ønsker det massive flertal af taiwanerne, at Taiwan bliver et almindeligt uafhængigt land. Netop det faktum kan ingen politikere i Taiwan ignorere i valgkampen og i dagligdagen efter valgene.

Michael Danielsen er formand for Taiwan Corner, <https://taiwancorner.org/>

OPSKRIFT – GONGBAO-KYLLING

宫保鸡丁

AF XIANG GUO

Hovedingredienser, kyllingekød, porre, jordnødder i nykøgt vand, hvidløg og ingefær. (Privat foto)

宫保鸡丁

Hovedingredienser

200 gram kyllingelår/-filet
1 porre
50 gram rå jordnødder
2 fed finthakket hvidløg
2 tynde skiver finthakket ingefær
1 tsk. Sichuan-peber
5-6 tørrede chili (justér efter behag)
Salt
Olie til stegning

Marinade

2 tsk. maizena
2 tsk. Shaoxing-vin
2 tsk. sojasovs
1 tsk. sesamololie
1 æggehvide

Sauce

1 tsk. sukker
2 tsk. Chinkiang-eddike

Er du også fascineret af det kinesiske køkken? Så kan du prøve at lave en omgang gongbao-kylling efter nedenstående opskrift, som jeg tit laver til familie og venner. Det er en af de retter i det kinesiske køkken, som kinesere ved, at udlændinge elsker. Så du har sikkert fået den, hvis du har været i Kina eller på kinesisk restaurant uden for Kina.

Hvis du ikke lige har alle de forskellige ingredienser, så brug noget, der ligner, eller udelad det, du mangler. Skal det være helt perfekt, kan du også tjekke med din lokale asiatiske købmand. De har typisk både shaoxing-vin, chinkiang-eddike, og hvad du ellers måtte mangle. Bon appetit!

Fremgangsmåde

- Vej jordnødderne af i et glas og lad dem trække i nykøgt vand.

- Skær kødet i små, mundrette stykker lidt større end en jordnød.
- Bland kød og marinade i en dyb tallerken og lad det marinere, mens du gør resten klar.
- Rens porren og skær den groveste del af toppen af.
- Skær porren i stykker på ca. 2 cm, som deles på langs to gange, og sæt den til side.
- Varm 1 dl olie i en lille gryde og steg jordnødderne i ca. 5 minutter ved middel varme, de skal blive gyldenbrune. Husk at hælde vandet fra, inden du kommer dem i gryden!).
- Tag nødderne op og lad dem køle af.
- Bland saucen i en lille skål.
- Hak hvidløg og ingefær.

- Varm en wok op ved middel blus og kom en smule olie i (jeg genbruger olien fra jordnødderne).
- Kom Sichuan-peber og chili i wokken og steg det et minuts tid, til der breder sig en lifflig duft i køkkenet.
- Kom hvidløg, ingefær og kød inklusiv marinade i wokken og lynsteg det i et par minutter, til kødet er næsten klar.
- Kom jordnødder og porre i og steg et halvt minut mere.
- Tag wokken af bluset og hæld saucen over, vend retten et par gange med saucen og server straks i en tallerken.

Så er kokken klar til aftensmad! (Privat foto)

ARRANGEMENTER EFTERÅR 2023

SÆT KRYDS I KALENDEREN!

Torsdag 7. september

Kinesisk middag på Mudan Restaurant
Dirch Passers Allé 30-32, Frederiksberg
Krav om tilmelding - afvent åbning for tilmelding

Tirsdag 26. september

Henrik Bjørn: På cykel rundt om Taiwan
Forsamlingshus, Onkel Dannys Pl. 5, København
Krav om tilmelding - afvent åbning for tilmelding

Oktober

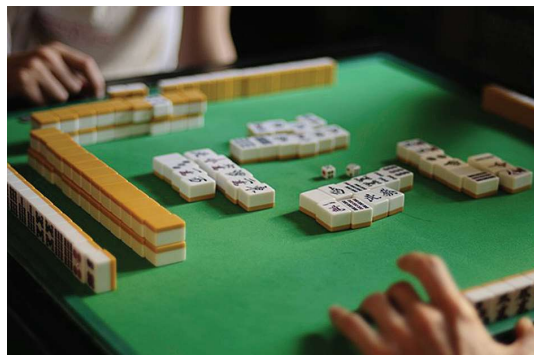
Kinesisk kultur: Te og kalligrafi
Forsamlingshus, Onkel Dannys Pl. 5, København
Krav om tilmelding - afvent åbning for tilmelding

November

Holger Dahl: Tom Kristensen og Kina
Forsamlingshus, Onkel Dannys Pl. 5, København
Krav om tilmelding - afvent åbning for tilmelding

December

Mahjong aften
Forsamlingshus, Onkel Dannys Pl. 5, København
Krav om tilmelding - afvent åbning for tilmelding

Vær opmærksom på krav om tilmelding, entré-pris, ændring af dato og aflysning af arrangementer kan forekomme.

Følg med på Facebook, LinkedIn, via nyhedsbrev, eller på foreningens hjemmeside: <https://www.dansk-kinesisk.dk/>